ԺԴ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4819 — 15/28 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1901 — ՇԱԲԱԹ — 17 ՌԱՄԱԶԱՆ 1319 — ԺԴ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4819

درعلیه‌ده غلطه‌ده (آره‌وك) غزته‌سی اداره‌خانه‌سنه

ՊՈԼԻՍ Ղալաթիա, Նորատունկեան Խան

Les annonces sont reçues
à la Direction du Journal "AREVELK„
Galata, CONSTANTINOPLE.

Նամակ կամ որ և է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

20 ՓԱՐԱ

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԹԵՐԹ
Ազգային, Գրական ու Քաղաքական

20 ՓԱՐԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ և գաւառներու համար	տարեկան	140	Ղր.
» » » »	վեցամսեայ	70	»
» » » »	եռամսեայ	40	»
Օտար երկիրներու համար	տարեկան	40	Ֆրք.
» » »	վեցամսեայ	20	»

Գրամի փոխարէն փոստայի թուղ կ'ընդունուի, 115 դրուշի թուղը 100 դրուշի հաշուով:

Ընդունուած բաժանորդի ծախքը յանձնողաց կը վճարուի.

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի Խմբագրատան:

ԱՋՈՒ ՁԱԽ

ԳԱՆԳԱՏԻ ՄԸ ԱՌԹԻՒ

Ամէն անգամ որ առիթը ներկայանալու ըլլայ, Պատրիարքարանը չէ՛ դադրիր գանգատելէ թէ հայ Թերթերը միշտ ճիշդ բաներ չէ՛ որ կը հրատարակեն Պատրիարքարանէ հաղորդուած լուրերու մասին, և թէ ընդհանրապէս Թերթէ Թերթ լուրերը բոլորովին տարբեր և յաճախ իրարու հակառակ կերպով մը կը գրուին:

Այս գանգատը այնչա՛փ իրաւացի է, որչափ կարելի չէ՛ երկուակայել: Արդարև, Պատրիարքարանէն հաղորդուած քիչ մը ամէն լուր Թերթերը միևնոյն կերպով չէ՛ որ կը հրատարակեն միշտ: Ըլլայ գաւառային առաջնորդարաններէ հասած տեղեկութիւններ, ըլլայ ժողովներու որոշումներ, ըլլայ կրթական կամ եկեղեցական ո՛ և է կարգադրութիւն, միշտ Թերթէ Թերթ տարբեր արձագանգ մը կը գտնէ, ու բոլորովին անհասկնալի կը դառնայ:

* * *

Եւ սակայն, այս կացութեան համար երբեք մեղադրելի չեն կրնար նկատուիլ մեր Թերթերը: Անոնցմէ իւրաքանչիւրը Պատրիարքարանէն քաղելիք տեղեկութեանց համար յատկացուցած է մասնաւոր լրաբեր մը, որ լսածը կը հաղորդէ իր Թերթին, որ իրեն տրուած տեղեկութիւնները կը յանձնէ խմբագրատան: Այդ տեղեկութիւնները միշտ մէկ անձ չէ՛ որ կը հաղորդէ Պատրիարքարանի մէջ: Այսօր դիւանապետ մըն է հաղորդողը, վաղը եկեղեցական մը, ուրիշ օր մը պարզ դրագիր մը, վերջապէս հանդիպած առաջին մարդը որ կրնայ տեղեկութիւն մը ունենալ: Լրաբեր մը օր մը դիւանապետէն կ'առնէ լուրը, ուրիշ լրաբեր մըն ալ միևնոյն օրը եկեղեցականէ մը կամ քարտուղարէ մը կ'իմանայ: Ու բնականաբար այս կերպով քաղուած լուրերը երբեք չեն կրնար իրարու նման ըլլալ, երբեք չեն կրնար իրար չհակասել:

Շփոթութիւնը ասկէ կը ծագի, և ա՛լ անկէ ետք, ամէն Թերթ իր Թիւրուկը կը գտնէ, հաւասար վստահութեամբ մը հրատարակելով բոլոր այն լուրերը զորս լրաբերը կը հաղորդէ իրեն: Զննած ըլլալու թէ շատ հեղ ալ լրաբերներու անճարակութիւնը մեծ դեր կը խաղայ այդ սխալներուն մէջ. նոյն իսկ ամէնէն փորձառուներն ու արհեստին ամէնէն հինները երբեմն կը գործեն աւելի կամ նուազ կարեւոր ձախլիկութիւններ. մարդ են վերջապէս, ու կրնան մոռցրած ըլլալ, կրնան շփոթել, կրնան մոռնալ: Ու տակաւին կան որ իրենց Թերթին անպատճառ տեղեկութիւն մը տուած ըլլալու համար, չեն վարանիր չեղած տեղը ստեղծելու, մտքերնուն փչած առաջին անհիմն ու անստոյգ լուրը Պատրիարքարանէն քաղուած ցոյց տալով:

* * *

Պէտք է ընդունիլ սակայն թէ շատ դժուար չէ բոլոր այս անպատեհութեանց վերջ տալ: Պզտիկ բարի կամեցողութիւն մը և պզտիկ ալ ջանք մը կրնան ամէն բան կարգադրել, առանց ո՛ և է լուրջ դժուարութեան բաղխելու: Ինչո՞ւ զոր օրինակ Պատրիարքարանը իրեն վերաբերեալ տեղեկութիւններն ու լուրերը պաշտօնապէս չհաղորդէ ազգ. Թերթերուն, և ասիկա այն ձևին մէջ որ ճիշդն է: Մինչեւ հիմա, Պատրիարքարանի պաշտօնական յայտարարութիւնները, որոնք Թերթերու կը ղրկուին տպուելու համար, ուրիշ բան չեն՝ եթէ ոչ Փոխանորդարանի համառօտ [illegible], ողջ կամ մեռելոցները, և կամ նմանօրինակ ո՛չ շատ կարեւոր տեղեկութիւններ: Նոյն իսկ Ժողովներու և խորհուրդներու որոշումները որոնք ընդհանրապէս բերնացի կը հաղորդուին լրաբերներու, առհասարակ մինչեւ այսօր կանոնաւոր ձեւ մը չեն ստացած: Ուս. Խորհուրդը միայն, ինչպէս նաեւ Տնտեսականը աւելի կամ նուազ կանոնաւորութեամբ կը գործադրեն այդ եղանակը: Անկէ անդին ո՛չ Խառն Ժողովը, ո՛չ Կրօնական Ժողովը, ո՛չ ալ Քաղաքական Ժողովը իրենց որոշումները կը հաղորդեն կանոնաւորութեամբ, և աւելի այդ որոշումներու մասին է որ Թերթերու հրատարակութիւնները գլխաւորաբար կը հակասեն իրարու: Կը տեսնուի սակայն թէ յանցանքը շատ հեռու է իրենցը ըլլալէ՛, որչափ ատեն որ չորս հովերէն առնեն իրենց տեղեկութիւնները. որչափ ատեն որ անոնց կանոնաւորապէս չհաղորդուին Պատրիարքարանի կողմէ, Թերթերը պիտի չկրնան նաեւ մի միայն իրենց լրաբերին ականջ կախել, և անպատեհութիւններն ալ միշտ անպատեհութիւն պիտի մնան:

* * *

Պատրիարքարանի այդ մասին ըրած գանգատը իրաւացի է, այո՛, բայց ո՛չ նուազ իրաւացի են նաեւ Թերթերուն առարկութիւնները, զորս կը յուսամ թէ կրցայ մանրամասնել քիչ մը վերը: Փոխանակ գանգատելու, Պատրիարքարանը Թող անգամ մըն ալ այդ դրութիւնը փոխէ, և պիտի տեսնէ որ օգուտը մեծ պիտի ըլլայ:

Ու արդէն ի՞նչ արգելք կայ որ այդ անհրաժեշտ դրութիւնը չփոխուի: Փառք Աստուծոյ, Պատրիարքարանի մէջ տրամադրելի պաշտօնեաները չէ՛ որ պիտի պակսէին, պզտիկ յօժարութիւն մըն ալ Թերթերու սիրոյն յանձն առնելու համար: Միւս կողմէ, Պատրիարքարանի բոլոր Ժողովները իրենց առանձին քարտուղարները ունին, որոնք քիչ մը աշխատութեամբ կրնան գործին իրենց վերաբերող մասը գլուխ հանել:

Ինչո՞ւ քիչ մը չ'աշխատին, ինչու քիչ մըն ալ իրենք չյոգնին, ինչո՞ւ մի միայն Թերթերը ըլլան մեղադրուելիքները:

ԱՐԱՄ ԱՆՏՈՆԵԱՆ

ԳԻՏԱԿԱՆ ՆՕԹԵՐ

Ի՞ՆՉ ՊԷՏՔ Է ԽՄԵԼ

Այս հարցն է որ մրցման դրած է Բարիզի Ֆրանսական առողջապահական Ընկերութիւնը, որ իբր ամէնէն ազդեցիկ միջոց իր սկզբունքներուն ծաւալման, գիտական առարկաներու հրատարակութեան ձեռնարկած է, ուր դիւրահասկնալի լեզուով մը բացատրուած են անհատական և ընկերական առողջապահութեան սկզբունքները: Ընկերութեան մրցման կոչին պատասխաններ են 15 բժիշկներ, են. նոյնքան յիշատակագիրներով: Անոնցմէ ութին արժէքը մեծապէս գնահատուելով մրցանակներու բաշխման քննիչ յանձնախումբին կողմէ, հարկ գտուեր է մրցումներու յատկացուած գումարը աւելցնել:

Անոնցմէ մէկ քանին կը յանձնարարեն որ ջուրը միակ ըմպելին է մարդուն համար: Ընկերութեան ուղղուած յիշատակագիրներուն մեծ մասը կը ձգտի ապացուցանել թէ բաց ի ջուրէն, որ ամէնէն առողջարարն ու զուտն է ըմպելիներուն մէջ, կան նաեւ ուրիշներ, ինչպէս Ֆրանսական լաւ գինին, խնձորօղին, գարեջուրը, որոնց գործածումը ո՛չ միայն չի վնասեր, այլ և օգտակար կ'ըլլայ շատ պարագաներու մէջ, պայմանաւ որ չափաւոր կերպով գործածուին ու մանաւանդ զգուշութիւն կատարուի բնաւ չգնել խարդախուած ըմպելիները, որոնք դժբախտաբար այսօր կը վխտան ամէն տեղ:

Մրցման մասնակցող բոլոր գիտունները համակարծիք են սա կէտին վրայ թէ ախորժակ բացող և ալքօլական ըմպելիները պէտք չէ գործածել բնաւ, որոնք յետոյ ալքօլամոլութեան կ'առաջնորդեն, չափազանց գործածութեամբ:

Մրցումի ներկայացուած յիշատակագիրներուն մէջ ոսկի շքանշանը շահեր է Պաթնայի (Ալժէրի) զինուորական բժիշկ տոքթ. Տոմմարթէ, որ շատ խիստ ու բացարձակ սկզբունքներ չի դաւանիր ոգելից ըմպելիներու գործածութեան մասին: Առողջարար ըմպելիներուն կարգը կը դասէ նաեւ կարգ մը խմիչքներ, հոտաւէտ ու առողջապահական ըմպելիներ: Բժիշկին կարծիքով, գինին ալ, ուրիշ ըմպելիներու պէս, առողջարար ու լաւ ազդեցութիւն կ'ընէ, միայն երբ չափաւորութեամբ գործածուի զինուորին, գիւղացիին ու գործաւորին կողմէ, որոնց համար լրացուցիչ սնունդ մըն են ըմպելիները: Օրը, մէկ լիտրայէն աւելի գործածութիւնը կրնայ վնասակար դառնալ, մանաւանդ երբ անօթի փորով խմուի:

Երկրորդ մրցանակը (ոսկեզօծ արծաթ շքանշան) տրուեցաւ բժիշկի մը կողմէ պատրաստուած յիշատակագրին համար, որուն մէջ սա նշանաբանը կը վճռէ ջուրը ամենեն լաւ ըմպելին է մարդուն համար:

Մրցման մասնակցող ուրիշ հեղինակ բժիշկ մըն ալ կը զգուշանայ միակ ըմպելի մը յանձնարարել մարդուն, միւսները վտարելով բոլորովին: Բժիշկը կը կարծէ թէ պէտք չէ բացարձակ գաղափարներ յայտնել նմանօրինակ խնդրի մը մասին, առանց նկատի առնելու ենթակային տարիքը, սեռը, զբաղումը, սովորութիւնները և խառնուածքը:

Բժիշկը իր յիշատակագրին մէջ ըմպելի ջուրին յատկութեանց վրայ խօսելէ յետոյ, մէկիկ մէկիկ կը քննէ բոլոր ոգելից ըմպելիները, անոնց յատկութիւնները, անպատեհութիւնները ու խարդախութիւնները: Նաեւ կարեւոր գլուխ մը կը նուիրէ հանքային ջուրերու, որոնց գործածութիւնը օգտակար կը գտնէ:

Արծաթէ ուրիշ 3 շքանշաններ տրուեցան երեք բժիշկներու, որոնցմէ մէկը իտալացի է: Անոնցմէ առաջինը տոքթ. Բակնէէ. Ջուրը միայն կը յանձնարարէ և բացարձակապէս կ'արգիլէ ոգելից ըմպելիները: Երկրորդը կը ջատագովէ սուրճն ու թէյը և բոլորովին կը դատապարտէ ալքոլը: Իսկ երրորդը, տոքթ. Ռիկօ, ազդուապէս կը պաշտպանէ բնական գինին և կարգ մը խմօրեալ ըմպելիներ, ինչպէս գարեջուրը և խնձորօղին: Սակայն ասկէ չի հետեւիր թէ մարդ պէտք չէ ջուր գործածէ: Ընդհակառակը, կը խոստովանի թէ ջուրը միակ բնական ըմպելին է մարդուն համար, պայմանաւ որ մաքուր ու յստակ ըլլայ, եթէ ոչ համաճարակ ախտերու ծագման պատճառ կ'ըլլայ: Բժիշկը սապէս կը վերջացնէ իր յիշատակագիրը.—«Ձեր ախորժակին համաձայն, խմեցէք ջուր, բնական, խմորեալ, զովացուցիչ ու զօրացուցիչ ըմպելիներ, բայց ինչ որ ալ ըլլայ ձեր ընտրած ըմպելին, չափաւորութեամբ խմեցէք զայն»:

Ուրիշ երեք յիշատակագիրներ [illegible] շքանշաններու արժանացան, որոնց հեղինակներէն առաջինը դեղագործ, երկրորդը բրոֆէսէօր և երրորդը դատաւոր մըն էին:

Մրցման ներկայացուած այս յիշատակագիրներէն սա կը հետեւի թէ գինին իր պատուոյ տեղը կը պահէ յանձնարարուած ըմպելիներու մէջ: Նոյն իսկ երկրորդ մրցանակ շահող տոքթ. Պանծօն, որ մասնաւորապէս ջուրը կը յանձնարարէ, չարգիլեր խմորուած ըմպելիներուն գործածութիւնը, չափաւոր կերպով:

ՏՕՆԱԿԱՆ ԱՌԱՍՊԵԼՆԵՐ
ԵՒ ԲԱՂԴԱԳՈՒՇԱԿ

Այծեղջեր Արեւադարձէն սկսեալ՝ ձմեռը միջոց մը կ'ընդհատէ աշխատաւոր ու շինական դասակարգին վաստակը, սակայն այդ օրերն ալ իրենց հրապոյրը չեն կորսնցներ բոլորովին: Ձմրան երկար գիշերները՝ ժամանցի իբրեւ յարմար միջոց՝ վէպերու հետ առասպելները մարդկային հետաքրքիր մտքին իբր յագուրդ սահմանուած են:

Ինչպէս ամէն կրօնք, նոյնպէս քրիստոնէութիւնն ալ զանազան տօներու առթիւ իր պաշտօնական սուրբը ընտրած է. հրեշտակներ, հայրապետներ ու ճգնաւորներ: Հայ և Յոյն եկեղեցին, ընդհանրապէս ձմրան եղանակին, այս դասակարգի սուրբերէն ունի տօնելիներ, որոնցմէ Ս. Նիկողայոս հաշուուած է իբրեւ պաշտպան նաւաստիներու: Ս. Յակոբ իբրեւ պաշտպան [illegible] ու ուրիշներ: Ժողովուրդը իր բնածին հաւատքէն ներշնչուած՝ զրոյցներ ու առասպելներ հիւսած է անոնց վրայ, նոյն իսկ Ս. Յակոբը նկատելով իբրեւ ձմեռնամուտի նշան: Ժողովրդեան մէջ սովորութիւն եղած է ըսել «Ս. Յակոբ մօրուքը կը սանտրէ կամ կը թօթուէ»: Արեւելեան ժողովուրդներ իրենց հիւրասէր ըլլալով հանդերձ, եղած են նաեւ առասպելասէր ժողովուրդ: Տօներ ու պատահութիւններ յաճախ առիթներ եղած են ազգականներ ու դրացիներ հաւաքելու և շատ ատեն օրուան տօնին յատուկ զրոյցն ու առասպելը նորոգելու: Առասպելը հին է ծագումով, որուն մեծագոյն մասը հեթանոսական սովորոյթներէ քաղուած է:

Նախնական դարերու մէջ ալ առասպելի յորդը խիստ մեծ եղած է. ամէն ազգ և ժողովուրդ ունեցած է իր առասպելաբանութիւնը, որովհետեւ այն ատեն մարդուն միտքը նեղ ու անձուկ նախապաշարումներով շրջանակուած՝ ամէն դէպքերու և զրոյցներու հաւատք կ'ընծայէր:

Այսպէս առասպելները ընդհանրապէս հիներու կրօնական և դիցաբանական հաւատքներու խառնուրդներն են. աստուածներ կան որոնց բոլոր յատկութիւնները զրոյցներու և առասպելներու վրայ հիմնուած են: Հին կրօնքներու մէջ՝ բոլոր անմաքուր տօները և հանդէսները գիշերուան խոր մթութեան մէջ կը կատարուէին. այս պատճառաւ Առաքեալը «Գործք խաւարի» կոչած է բոլոր այսօրինակ պղծութիւնները (Եփես. Ե. 11): Գիշերային մթութեան մէջ մարդս աւելի դիւրահաւան կ'ըլլայ: Այս պատճառաւ առասպելաբանութիւնը գիշերուան ժամանցի յարմար միջոցը եղած է: Ծերեր ու պառաւներ կը համախմբուին երկար ձմեռնային տան մէջ, և անոնց շուրջ կը բոլորին ունկնդիրներ: Առասպելի հմուտը կը պատմէ և ներկաները բերնաբաց մտիկ կ'ընեն իբրեւ իրական պատմութիւն: Այս սովորոյթը հնագոյն ժամանակներէ սկսեալ՝ տակաւին կը շարունակուի այսպէս ներքին գաւառներու մէջ, ուր նախապաշարումները աղիտութեան հետ միասին՝ իրենց գոյութիւնը կը պահեն դեռ: Ընդհանրապէս առասպելի պատմիչը զուարճալի առակ մըն ալ կը զրուցէ իբր վերջաբան, ինչպէս «Երկնքէն 3 խնձոր ինկաւ, մէկը ինծի, մէկը պատմողին, մէկն ալ մտիկ ընողին»: Առասպելներու հետքեր են շատ մը նախապաշարեալ սովորութիւններ, զորս բաղդագուշակներ կը կատարեն այլանդակ արարողութիւններով:

Առասպելի նման անհիմն զրոյցներէ կազմուած է վէպը, որուն մէջ խառնուած են իբր պատմութեան համեմներ՝ կարճ ու կլորիկ առածներ և հրահանգիչ առակներ: Այսպէս է Նախնեաց վիպագրութիւնը, և գրեթէ ամէն ազգ ունեցած է իր վիպասանը, զոր օրինակ Եգիպտացին ու Պարսիկը իրենց մեհենական պատմութիւնն ու մոգական առասպելաբանութիւնը, Հռոմայեցին իր պատմութեան նախնական էջերուն մէջ ունի Հռոմուլոսի առասպելը, Յոյնը իր Իլիականն ու Ոդիսականը, իսկ Եբրայեցի ազգն ալ իրեն Թալմուտը, ուր առակներ կան: Մարգարէներն ալ առակով կը խօսէին, աւելի ազդու ըլլալու համար իրենց խօսքը, գործածելով զանազան այլաբանական խօսքեր ու դարձուածներ: Մէկ խօսքով, առակը ընդհանուր եղած է արեւելեան ազգերու մէջ, ինչպէս Քրիստոս ալ հետեւեցաւ ժողովրդական այս սովորութեան իր քարոզութեանց մէջ: Քրիստոսի քանի մը առակները կարծես իրական պատմութիւններ են, որոնք ունկնդիրներու սրտին ու հոգիին վրայ մեծ տպաւորութիւն մը կը ձգեն: Հրեաները առասպելներու սիրահար եղած են ուրիշ ազգերու նման, ինչ որ Առաքեալը բացարձակապէս կ'արգիլէ:

Վէպ և առասպել ամէն դարու մէջ իրենց յատուկ տեղն ունեցած են. Մեր հին մատենագիրներուն մէջ անպակաս են եղած վիպագրողներ, ինչպէս Մագիստրոսի «Մեծ են գործք Աստուծոյ» սկզբնաւորութեամբ 1000 տուն ոտանաւոր վիպասանութիւնը, Ս. Գրոց պատմութեան հետեւողութեամբ, Շնորհալիին վիպասանութիւնը և Առաքել Վարդապետի «Ադամգիրքը»: Աւելի առաջ երթալով կը տեսնենք որ վէպն ու առասպելը մեծ տեղ ու բաժին մը գրաւած են մեր անգիր գրութեան շրջանին մէջ:

Գուսաններու մէջ տակաւին շատ առասպելներ ու վէպիկներ կան: Վանը մեր ժողովրդեան կեանքին մէջ մեծ դեր կատարած է: Աւելորդապաշտական սովորոյթներով զանազան վայրեր և մանաւանդ գերեզմաններ նշանաւոր ուխտատեղիներ կը դառնան: Աւանդութիւններ ըլլա՛ն հեթանոսական, ըլլա՛ն քրիստոնէական, տեղի տուած են զանազան աւելորդապաշտութեանց, և այդ առթիւ ժողովուրդը ինքնին յօրինած է իր սրտին խորքէն բղխած օրհնենքներն ու անէծքները, առակներ ու հէքեաթներ, որոնք անգիր գրութեան կարեւոր նիւթերը կը կազմեն: Իսկ ներկայ ժամանակիս վիպասանութիւնը աւելի ժողովուրդին կեանքէն կը խօսի, հայելիի նման պատկերացնելով մարդուն ընկերական բարքերը, սիրային դէպքերը, իրենց լաւ և յոռի կողմերով: Գրականութիւնը վիպասանութեան ծաւալման նպաստելով՝ մեծ զարկ մը տուաւ անոր: Արդի վիպագրութիւնը պատռեց այն վարագոյրը, որ առասպելաբանութեան ու նախապաշարումներու մութ ու թանձր շղարշով ծածկուած էր:

Հին առասպելաբանութեան մէջ ոչ նուազ դեր ունեցած են նաեւ բնական երազները, որո՛նց, վաղուց անտի մեծ կարեւորութիւն տուած են մարդիկ, դիմելով երազահաններուն, բաղդագուշակներուն և մոգերուն, որոնք ժողովուր[illegible] նախապաշարումներէն օգտուելով [illegible] երազներուն մեկնութիւններ կու տային: Կրօնական աւելորդապաշտութիւնը [illegible] լոր հին զրոյցները կարեւորութիւն [illegible] ծայրած են երազին և տեսիլքին: Եգիպտոսի հին ժողովուրդը իր բարձր զարգացումով հանդերձ ունէր մոգեր ու երազահաններ: Ս. Գրոց մէջ ալ շատ կան երազի և տեսիլքի ակնարկութիւններ. Ծննդոց էջէն մինչեւ Յայտնութիւն, մարդկութիւնը երազով ու տեսիլքով օրօրուած է. Ինչ որ գիտունին համար ծաղրելի նկատուած է, ամբոխին նուիրական է. մէկ դասակարգին արհամարհածը՝ միւս դասակարգը բարձրացուցած է:

Մեր և ուրիշ ազգերու մէջ երազը իր յարգը ունեցած է, որոնցմով յաճախ հիւսուած են առասպելներ: Շատ անգամ բնութեան տարրերն ալ գրաւած են աւելորդապաշտ անձերու ուշքը. ու այս յատուկ պատուէրով սա արգելքը դրուած էր հրէական ժողովուրդին, «Զգուշացէք որ աչքերնիդ երկինք վերցնելով արեւը ու երկինքին բոլոր զարդերութիւնը տեսնելով՝ խաբուիք» (Բ. Օր. Դ. 18): Երազներու և կախարդական գրութեանց հաւաքածոն դեռ պահուած է Վեցհազարեակ կոչուած անծանօթ գիրքին մէջ, ինչպէս նաեւ բաղդագուշակ տումարը, որոնց օրինակները բարեբաղդաբար սակաւաթիւ են հիմա: Այդ բաղդագուշակ տումարին համեմատ մեկնուած են օրացոյցին նշանակած «Գիր աւուրց»(*) «Եօթներեակը» «Վերադիր»ը, «առնուտէր»ը եւն.:

Ա. Ա. Մ.

(*) Գիր աւուրցն մեր Տօնացոյցին մէջ այբուբենական 36 գիրերով կազմուած՝ շարժական տօներու համար իբր աղիւսակ մեծ դիւրութիւն կու տայ տօներու կարգաւորութեան, մանաւանդ Զատիկը, որուն համեմատ կը շարժին ուրիշ շարժական տօներ ալ. այսպէս յառաջիկայ 1902 Թուականին Գիր Տարւոյ նշանակուած է Օրացոյցին մէջ Ռ.— Բաղդագուշակ տումարը այս գիրերուն համեմատ մեկնած է տարւոյն եղանակը, առատութիւնը կամ սովը, երկրաշարժներն, եւն. իրենց մանրամասնութիւններով:

Կը խնդրուի մեր թղթակիցներէն եւ յօդուածագիրներէն որ իրենց ձեռագիրները թուղթին մէկ երեսին վրայ միայն գրեն, տպարանի աշխատութեանց դիւրութեան համար:

—)(56)(—

ԺՈՒԼ ՄԱՐԻ

ԱՐԳԻԼՈՒԱԾ ՊՏՈՒՂԸ

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍ

ԺԷՐՈՄԻ ՊԱԶԱՐԻՆ ԱՂՈՒՈՐ ԱՂՋԻԿԸ

Ժ.

ԱՆՋԿԱԼԻՑ ԿԵԱՆՔԸ

Մարիան շփոթահար մնաց. այնպիսի պարագայի մը առջեւ կը գտնուէր, ուր հակառակ համոզուած ըլլալուն, չէր կրնար զօրաւոր պատրուակ մը գտնել: Մարիան ճարահատ, գրգռուած շեշտով մը ըսաւ.

—Քանի որ Կիյօմ տհաճութիւն չի պատճառեր քեզի, իր կինը պիտի ըլլաս:

Ռէժին ամենայն հանդարտութեամբ պատասխանեց, իբր թէ անկարեւոր խնդրի մը վրայ դառնար մօրը ըսածը:

—Ո՛չ, մայրի՛կ...

—Իրա՞ւ կ'ըսես, աղջիկս:

—Այո՛, մայր. ես իր կինը չպիտի ըլլամ:

—Ի՞նչու համար...

—Որովհետեւ չեմ սիրեր զայն, թէեւ մեծ յարգանք մը տածեմ իր նկատմամբ:

—Ըսել է մէկը կը սիրես...

Ռէժին պահ մը վարանեցաւ. խոստովանի՞ թէ ո՛չ. չհամարձակեցաւ:

Աչքերը քթթեց ու յետոյ ինքզինքը գտնելով, ըսաւ.

—Բացի Կասպարէն և Պ. Ժիւվարդէնէն որո՞ւ հետ կը տեսնուինք:

Մանկամարդ աղջիկը խուսափողական պատասխան մը կուտար, առանց սուտ ըսելու:

—Կարծեմ թէ Կասպարը չես սիրեր, հարցուց Մարիան:

—Ի՞նչ տեղը կայ պարապ ենթադրութիւններ ընել գոյութիւն չունեցող բաներու համար:

Այս անգամ Ռէժին սարսռացաւ սակայն, տեսնելով որ մայրը կը կասկածի իրմէ: կը զգար թէ իր սէրը մեղապարտ էր:

Մարիան բաւականացաւ վերջացնել հարցաքննութիւնը, ըսելով.

—Շատ լա՛ւ. Հօրդ պիտի իմացնեմ որ չես ուզեր ամուսնանալ Պ. Ժիւվարդէնի հետ, որուն պիտի հաղորդենք նաեւ քու մերժողական պատասխանդ:

—Ինչպէս որ կ'ուզէք, պատասխանեց Ռէժին անտարբերութեամբ:

Մարիան իր աղջկան՝ Ռօզի հաղորդեց Ռէժինի հետ ունեցած խօսակցութեան արդիւնքը:

—Հիմա հասկցա՞յ ի՞նչ է, հարցուց Ռօզ:

—Բո՛ւկը:

—Կը սիրէ՞:

—Այո՛... միայն թէ հիմա պէտք է հասկնալ որ ո՛վ է իր սիրականը:

—Ամէն բան իրար չասենք, որպէս զի Ռէժին կասկածելով՝ յուսահատական արարքի մը չդիմէ:

—Հօրդ պիտի իմացնեմ...

—Ո՛չ տակաւին... Թերեւս պիտի բարկանայ և պարապ տեղը մտատանջութեան պիտի ենթարկուի:

—Հսկողութիւննիս կրկնապատկենք, ըսաւ Մարիան:

Այդ օրէն սկսեալ, Ռէժին սկսաւ զգուշաւոր ընթացքի մը հետեւիլ հանդէպ իր մօրը: Սակայն քոյրը աչքէ նուազ կը բանէր ինքզինքը, կարծելով թէ այս վերջնոյն կողմէ հսկողութեան չէր ենթարկուած: Ռօզ ապահով էր թէ ա՛լ ետ ո՛ և է նամակ չէր առներ քոյրը, քանի որ երբեք տանէն դուրս չէր ելած: Ամէն անգամուն, Ժերօմ, Մարիան կամ Ռօզ կ'ընկերանար:

Ամիսէ մը ի վեր Ժերթրիւտ անուն սպասուհի մը կար տան մէջ, որ քառասուն տարու կին մըն էր, լռակեաց ու միայն իր գործերով զբաղող: Մարիան արգիլած էր Ռէժինի՝ նոյն իսկ Ժերթրիւտի հետ դուրս ելլելու, թէեւ շատ լաւ տեղեկութիւններ առնուած էին սպասուհիին վրայ: Դուրսի հետ ամէն յարաբերութիւն խզուած էր բոլորովին:

Ի՞նչ կ'անցնէր Ռէժինի սրտին մէջ. ոչ ոք գիտէր, սա միայն է որ քրոջ ուշադիր աչքին տակ, խեղճ աղջիկը իր զգացումները կը պահէր, թէեւ ատոնց ուղղելու Ռօզի անձկութիւնները կը կրկնապատկուէին: Իր երբեմնի վիճակին ու Ռէժինի արդի հոգեկան կացութեան մէջև շատ նմանութիւններ կը գտնէր:

Ռէժին երբեմն այնպիսի գգուիչ բառեր ու բացատրութիւններ կը գործածէր, որոնք դառն յիշատակներ կ'արթնցնէին քրոջը մտքին մէջ: Ասդէն սիրահարները միայն նոր ու գգուիչ բացատրութիւններով կը խօսին, իրենց սէրը արտայայտելու համար: Կարելի է ըսել որ ամէն սիրահար իր մասնաւոր լեզուն ունի:

Ու Ռէժինի անբիծ շրթունքներէն, որոնց մարդու մը համբոյր չէր դպած տակաւին, այնպիսի բառեր կը թափէին, որոնք սարսուռ կը պատճառէին Ռօզի: Ռէժին մեղմ քնքշանքով կ'ըսէր անդրանիկ քրոջը.

—Իմ փոքրիկ Ռօզօս:

Ու Ռօզ սարսռուն կը յիշէր թէ Ժան Բլէքժան այդպէս կը կոչէր զինքը, Մոնսընի փողոցի տաղաւարին մէջ:

Ռէժին խնդալով կ'աւելցնէր.

—Ռօ՛զ, Ռէժի՛ն, փոքրիկ Ռօզօ... փոքրիկ Ռէժէ... Սիրուն չէ՞...

—Այո՛, սիրուն է, կը կրկնէր Ռօզ ահաբեկ:

Ռօզ ահաբեկ էր, որովհետեւ նորէն իր մտքին առջեւ կը ցցուէր Ժան Բլէքժանի ուրուականը: Իր աչքերը այնքան սարսափ կ'արտայայտէին որ Ռէժինի ուշադրութենէն չվրիպեցաւ:

—Ի՞նչ ունիս փոքրիկ Ռօզօ, կ'ուզե՞ս քու ցաւդ յայտնել փոքրիկ Ռէժէին:

Ռօզ իր քրոջ թեւերուն մէջ նետուեցաւ խելայեղ ու սրտին վրայ սեղմեց զայն հեծկլտալով: Ռէժին իր քրոջը գգուանքներուն չպատասխանեց դեռ. Ռօզ իր սենեակը վազեց, գոչելով.

—Պիտի սպաննե՛մ զայն, պիտի սպաննեմ զայն:

Ռօզ կը խորհէր իր քոյրը հարցաքննել, անոր սիրած մարդուն նկարագիրը հասկնալ, իր կասկածները փարատելու համար: Սակայն նորէն յետաձգեց իր գաղափարին գործադրութիւնը, յարմար առթիւ մը դիմելու այդ համար միջոցին:

Յաջորդ օրերը, Ռօզ չդադրեցաւ իր խիստ հսկողութիւնը ի գործ դնելէ: Ամէն օր գաղտնիքին մասերը կը պարզուէին հետզհետէ:

Ռօզ կը յիշէր որ, Ժան Բլէքժանի հետ յարաբերութեան մէջ գտնուած ատեն, ինք ալ խրատուած ու ընդօրինակած էր իր սիրահարին խօսելու դարձուածքները ու շարժուձեւերը: Այն ատեն կը սկսէր գործածել իր սիրահարին մասնական բացատրութիւնները, զորս շնորհալի ու սիրուն կը գտնէր:

(Շարունակելի)

Քաղաքական Լուրեր

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Գերմաններու ձերբակալութիւնը Վլատիվոստոքի մէջ.— Բեդերսպուրկ Մոսկուայի երկաթուղին.—Լեհեր։

Բեդերսպուրկ, 23 դեկտ.—Վլատիվոստոքէն կը հեռագրեն Նովոյէ Վրեմիաի թէ քաղաքին գերմանական վաճառատունէն տասը ուսանողներ և երեք օգնական-ուսուցիչներ ձերբակալուեր ու բանտարկուեր են՝ նախնական հարցաքննութեան մը համար։ Կ'երեւայ թէ ընկերակցութիւն մը կազմակերպած էին որուն ամբողջ նպատակն է եղեր՝ Կորէայի մէջ դաւաճանութեան գործը բարւոքելու միջոցներուն վրայ խորհրդակցիլ։ Իրենց ժողովներուն մէջ, սակայն, ռուս կառավարութեան տոերը կը քննադատէին. կ'ըսուի թէ ասոնց նպատակն էր վերահասատել ռուս կառավարութեան հակառակ կազմակերպութիւնը։

—Իբրեւ մասնաւոր յօդուած մը, դեկտ. 19ին՝ Ռուսիոյ կայսեր անուան տարեդարձին օրը կատարուեցաւ Բեդերսպուրկ-Մոսկուայի Նիքոլա երկաթուղիին յիսնամեայ յոբելեանը։ Այդ գիծը հաստատուած է 1851 նոյեմբ. 1ին։ Այդ գիծին վրայ որ բաց է Բեդերսպուրկ-Զարսքոյէ-Սելօյի և Վարշաւա-Վիէննայի գիծերէն, Ռուսիոյ մէջ շինուած մեծ գիծերուն առաջինն է, կ'երթեւեկեն վեց հարիւր վայրկեանաչափ. կան 13 հազար 500 պաշտօնեաներ, որոնց ամէնուն ամսաթոշակն է վեց միլիոն րուպլի. նաև կան 11,000 օգնական պաշտօնեաներ, որոնք երեք միլիոն րուպլի թոշակ կը ստանան։ Այդ գիծը հաստատուելէն ի վեր 93 միլիոն ճամբորդներ ու 73 միլիոն բեռ ապրանք փոխադրուած է։ Շինութեան ծախքն է 136 միլիոն րուպլի. ընդհանուր հասոյթը եղած է 954 միլիոն րուպլի։ Շահագործման ծախքերը գոյացնելէ յետոյ կը մնայ 506 միլիոն րուպլի զուտ ծախք։

—Վարշավիայէն առնուած մասնաւոր լուրերու նայելով, հոն հակագերման խռովութիւն մը կը տիրէ. մինչեւ ժողովուրդը չուզեր խմել գերմանական ըմպելիները ու երգեր՝ նուագահանդէսներու մէջ. նաեւ ամէն առիթէ կ'օգտուի իր ատելութիւնը յայտնելու գերմանական ամէն բանի նկատմամբ։

ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Հունգարական թերթի մը յօդուածը.— Տանկան յորդորներ Իտալիոյ ուղղուած։

Վիեննա, 23 դեկտ.— Բեսթեր Լոյտ խմբագրական մը կը հրատարակէ Երրեակ Զինակցութեան մասին։ Հունգարական լրագիրը իբրեւ սկզբունք կ'ընդունի թէ այդ դաշնակցութիւնը զուտ պաշտպանողական հանգամանք մը ունի, և թէ առաւելութիւններ միայն կ'ընծայէ Իտալիոյ։ Բեսթեր Լոյտ, ըսելէ յետոյ թէ դաշնակիցները կ'ուզեն զինակցութեան այդ հանգամանքը ապագային համար ալ պահպանել, կը յարէ.— «Երրեակ Զինակցութիւնը թանկագին գործիք մըն է խաղաղութեան պահպանման համար, բայց բոլորովին անօգուտ պիտի ըլլայ, եթէ ուզուի զայն գործածել յարձակողական նպատակի մը համար։» Հունգարական լրագիրը յետոյ ուրիշ շահեկան յայտարարութիւն մը կ'ընէ. կ'ըսէ թէ Իտալիա, մաքսական յարաբերութիւններ հաստատելով Ֆրանսայի հետ, ոչ միայն Երրեակ Զինակցութեան նպատակին ու պայմաններուն հակառակ բան մը ըրած կ'ըլլայ, այլ անոնց նպաստաւորելուն ու քօլօլքրւելուն կը սատարէ։ «Բայց, կը յարէ Բեսթեր Լոյտ, Իտալիա իր ամէնէն էական շահերուն դէմ գործած պիտի ըլլայ, եթէ, տնտեսական խնդիրներու համար հիմնական արտաքին քաղաքականութեանը հակառակ գործէ։»

ԱՄՈՒՍՆԱԼՈՒԾՈՒՄ

Հէսի մեծ դուքսը ու մեծ դքսուհին.— Վճռին պատճառաբանութիւնը.— Փոխադարձ հակակրութիւն։

Պերլին, 23 դեկտ.—Հէս-Տարմշթատի մեծ դուքսին ու մեծ դքսուհիին ամուսնութիւնը լուծուեցաւ մեծ դքսութեան գերագոյն ատեանին վճռով։ Թէև ամուսնութիւնը փոխադարձ սիրով մը կնքուած էր, սակայն անհամաձայնութիւններ ծագեցան մեծ դուքսին ու մեծ դքսուհիին միջեւ. երկու տարի առաջ քանի մը ամիս բաժանուեցան, բայց յետոյ հաշտուեցան։ Այս տարի նորէն անհամաձայնութիւն գոյացած ըլլալով՝ մեծ դքսուհին հոկտ. 16ին Քոպուրկ գնաց, ուր մօրը յայտնեց թէ ալ Տարմշթատ պիտի չդառնայ։ Գերագոյն ատեանը ամուսնալուծումը վճռած է «փոխադարձ անյաղթելի հակակրութեան» պատճառաւ։ Մեծ-դուքսը, երէկ, Քիլ ժամանեց, ուր Հայնրիխ իշխանին ու իշխանուհիին հիւրն է, ինչպէս նաև Սէրկիոս մեծ դուքսը։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Քաղաքական նոր ընկերակցութիւն մը.— Դրէյֆիւսի խնդիրը.—Ճիպութիի երկաթուղին։

Բարիզի մէջ «Հանրապետական դեմոկրատական դաշնակցութիւն»ը, որ նոր կազմուած է ակադեմիայի անդամ Պ. Ատոլֆ Քարնոյի կողմէ, գումարեց իր առաջին ընդհանուր ժողովը։ Առաջին անդամ խօսք առաւ Պ. Բարթու, որ ատենապետական այդ դաշնակցութեան հանգամանքը.—«Բարի քաղաքացիներու համախմբում մըն է միայն, որոնք փափաքող են աշխատակցելու իրենց երկրին ընկերական ու քաղաքական յառաջդիմութեանը. նաև կը բողոքեն որ երեսփոխանական ընտրութեանց տենդին սխալներ չգործուին, ինչպէս երբեմն պատահեցաւ։ Մեր դաշնակցութիւնը բոլորովին հանրապետական կ'ըլլայ, կը բողոքենք. հոգ է թէ պէտք ունիմ այդ հաւաստիքը տալու, վասն զի զայն հեղինակներուն անունը և անոնց քաղաքական անցեալը բաւական երաշխաւորութիւն մը կ'ընծայեն անոնց կարծիքներուն անկեղծութեանը։ Միայն անսովոր պիտի չըլլանք, այլ իրականութեան պիտի աշխատինք։ Ընկերակցութիւնը պիտի ուսումնասիրէ արդար նկատուած բոլոր բարենորոգումները և կարելի բարւոքումները՝ Ֆրանսայի ընկերական վիճակին համար։ Պէտք չմերժէ որ և է ծրագիր, ո և է առաջարկութեան և նոյն իսկ անիրականալի նկատուած գաղափարի մը քննութիւնը։ Պէտք մերժէ բանական միջոցները։ Կ'ուզէ որ Ֆրանսա մեծ ու զօրաւոր ըլլայ, բայց խաղաղ ու բարգաւաճ։» Պ. Բարթու խօսքը աւարտելով գովեց նախագահը Պ. Վալտէք Ռուսօն, պետական այն մեծ մարդը, որ ոչ միայն հանրային գործերու մէջ առաջնորդի անզուգական տաղանդ մը ցոյց կու տայ, այլ նաև շարունակողը եղած է Կամպէթթայի ու Ժիւլ Ֆէրրիի գաղափարներուն ու գործին։ Պ. Բարթու նաև իր խորին յարգանքները յայտնեց Հանրապետութեան նախագահ Պ. Լուպէի, որուն ուղղամտութիւնը և բարեսրտութիւնը լռութեան դատապարտեցին ամէնէն սուր քննադատները և անձնական պատկառանքի մը ստիպել ըրին զանոնք։

—Կոլիֆէ զօրավարը նամակ մը ուղղելով Տեմպսի կ'ըսէ.—«Գրեթէ ամէն օր, հանրութեան կամ բանակին անունով, լրագիրները կը բանադատեն պաշտօնական գաղտնիքներ մը երեւան հանելու դէմ և այն սպաները, որոնց հրամանները տուած եմ Տրէյֆիւսի գործին համար։ Կ'երեւայ թէ չեն գիտեր որ որ և է կերպով չունիմ այդ տեսակ իշխանութիւնը մը։ Պատերազմական նախարարին համար իր գործերուն կատարման պատասխանատուութիւնը միայն մնացած է բոլոր եղածներէն։ Կառավարութիւնը միայն իրաւունք ունի պաշտօնական գաղտնիքներ պահանջելու։ Պատրաստ եմ ամէն կերպով անոր համակերպելու։»

—Հեռագրական գործակալութիւն մը սա տեղեկութիւնները կը հաղորդէ.—«Ժամանակէ մը ի վեր ընդհանուր հետաքրքրութեան առարկայ է Ճիպութիի երկաթուղիին խնդիրը։ Ամէն կողմէ փափաք կը յայտնուի որ Ֆրանսական կառավարութիւնը և գաղթային խումբերը կարգադրութիւն մը ընեն, որպէս զի Հապէշիստանի երկաթուղիի Ընկերութիւնը պահէ իր Ֆրանսական հանգամանքը։ Կ'իմանանք թէ գաղթային, ելմտական ու արտաքին գործոց նախարարներուն միջեւ կատարուած խորհրդակցութեանց հետեւանքով, վերջնական կարգադրութիւն մը որոշուած է, որ կատարելապէս վստահեցուցիչ հանգամանք մը ունի ապագային համար։ Ֆրանսական կառավարութիւնը հարկ եղած դրամը փոխ պիտի տայ նոյն Ընկերութեան և այդ փոխատուութիւնը պիտի երաշխաւորուի գաղթավայրին հասոյթներովը, վասն զի գաղթավայրը կատարելապէս կարող է ստանձնել այդ ձեռնարկին ելմտական հոգը։» Տեմպս այդ առթիւ կ'ըսէ թէ եղած կարգադրութեան համար չի կրնար բան մը ըսել, բայց սա կայ որ բացարձակապէս անհրաժեշտ էր պահել Ֆրանսական հանգամանքը նոյն երկաթուղիին, որ Հապէշիստանի պիտի ընծայէ հաղորդակցութեան միակ գործնական միջոցները ծովին հետ։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ ԵՒ ՌՈՒՍԻԱ

Ցարեւիչին Պերլին երթալը.—Երկու երկիրներուն յարաբերութիւնները.— Ներշնչեալ յօդուած մը։

Պերլինի Բոսդ լրագիրը «Ցարեւիչին Պերլին այցելէլէն ետքը» խորագրով սա տողերը գրած է, որոնք ներշնչուած ըլլալու հանգամանքը ունին.—«Գերման լրագիրներու մեծամասնութիւնը շատ նպաստաւոր կերպով խօսեցաւ Ցարեւիչին Պերլին այցելելուն վրայ, և նոյն իսկ այն լրագիրները՝ որոնք այնքան ռուսասէր զգացումներ չունին ըսին թէ այդ այցելութիւնը անվիճելի հաստատելն է երկու տէրութեանց միջեւ տիրող բարւոք յարաբերութեանց։ Ռուսիոյ գահաժառանգին անձն իսկ հոս ամէնէն հաճելի ու ամէնէն համակրական տպաւորութիւնը թողուց։ Իրազեկ շրջանակներու մէջ կ'ըսուի թէ Ցարեւիչը ինքն իսկ ջերմապէս շնորհակալութիւն յայտներ է՝ Գերմանիոյ արքունիքին մէջ իրեն եղած սիրալիր ընդունելութիւններուն համար։ Բեդերսպուրկէն սատոյց տեղեկութիւններէ առնուած լուրերու նայելով՝ մեծապէս գնահատուեր են Պերլինի մէջ Ցարեւիչին եղած ընդունելութիւնները, ինչպէս նաև Վիլհելմ կայսեր կողմէ Սեւ Արծիւ պատուանշանին տրուիլը։ Այդ իրողութեան առթիւ անգամ մը եւս կը յիշուին շատ մը պարագաներ որոնք միշտ սերտիւ միացուցած են և այսօր ալ կը միացնեն կայսերական երկու գերդաստանները։ Եւրոպայի մէջ միապետական սկզբունքին պաշտպանութիւնը և պահպանութիւնն ալ միշտ սերտ կապ մը պիտի կազմեն այդ երկու գերդաստաններուն միջեւ։»

ՄԱՆՉՈՒՐԻՈՅ ԽՆԴԻՐԸ

Բանակցութիւնները.— Չինական պատուիրակներուն ընթացքը.— Անոնց դիտողութիւնները։

Այն տեսակցութեան մէջ զոր Բէքինի ռուս դեսպան Պ. տը Լէսար ունեցաւ չինական պատուիրակներուն հետ Մանչուրիոյ դաշնադրութեան մասին, տեսնուեցաւ որ չինական պատուիրակները՝ Չինկ իշխանը և Ուանկ Ուէն-Շաօ վախճանեալ Լի-Հունկ Չանկի չափ դիւրաթեք չեն Մանչուրիոյ խնդրոյն համար։ Չինկ իշխանը և Ուանկ Ուէն Շաօ աւելի մօտ ժամանակամիջոց մը կը պահանջեն ռուսական զինուորներուն հեռացման համար, բաց ի երկաթուղիի պահապաններէն, որոնց թիւը պէտք է ճշդել։ Նաև դիտողութիւններ կ'ընեն Լի-Հունկ Չանկի հետ կնքուած դաշնադրութեան այն յօդուածին համար, որուն համաձայն Չին առանց Ռուսիոյ հաւանութեանը, պիտի չկրնայ աւելցնել Մանչուրիոյ մէջ իր զինուորներուն թիւը։ Չինական պատուիրակները կը պնդեն որ Մանչուրիոյ մէջ չինական զինուորները պէտք եղած թիւը ունենան, այդ նահանգին մէջ բարեկարգութիւնը պահպանելու կարող ըլլալու համար։ Չինական պատուիրակները նաև կը պահանջեն որ աւելի մօտաւոր թուական մը որոշուի Նիու-Չուանկէն Շան-Հայ-Քուան տանող երկաթուղին Չինու վերադարձնելու համար. միանգամայն մեծապէս գեղչուի այն գումարը, որ Ռուսիոյ պիտի վճարուի նոյն երկաթուղիի գիծին նորոգութեանը ու յանձնմանը համար։ Վերջապէս չինական պատուիրակները կը բողոքեն՝ հանքերու ապագայ արտօնութեան մենաշնորհին դէմ։

ՀԱՐԱՒԱՅԻՆ ԱՄԵՐԻԿԱ

Չիլի եւ Արժանթին.— Իրաւարարութիւնը.—Գերմանիա եւ Վենէզուէլա։

Չիլիի ու Արժանթինի միջեւ պատերազմի մը ծագելու ըլլալը ամիսներով ծանուցուելէ ետքը, հեռագրական գործակալութիւնները վերջապէս հաղորդեցին թէ երկու երկիրներուն ներկայացուցիչները բրոթոքոլ մը ստորագրեր են, որով վէճը դրուած կը հաշտուի։ Վալբարայզոյի (Չիլի) Էլ Քոմէրսիօ կէս-պաշտօնական թերթն ալ երկուշաբթի օրուան իր թիւին մէջ կը հաստատէ այդ պարագան, ըսելով որ Չիլիի ու Արժանթինի կառավարութիւնները նաև յանձն առած են համակերպիլ 1898ի բրոթոքոլին՝ այսինքն վէճի առարկայ եղած երկիրներուն համար վերջնականապէս իրաւունք չպահանջել, մինչեւ որ Անգլիոյ Էտուարտ թագաւորը, իբրեւ իրաւարար, որոշէ իր վճիռը։

—Արժանթինի կառավարութեան Պերլինի դեսպանը սա զեկոյցը հաղորդեց Գերմանիոյ մայրաքաղաքին լրագիրներուն.—«Չիլիի հետ տարւոյս սկիզբէն ի վեր շարունակուած բանակցութիւնները, երկու երկիրներուն համար ալ գոհացուցիչ լուծում մը ձեռք բերելու նպատակով, տակաւին կատարելապէս չեն յաջողած։ Հետեւաբար Արժանթինի կառավարութիւնը որոշեց խնդիրը ներկայացնել Անգլիոյ Էտուարտ թագաւորին որոշման, պայմանով որ այդ պարագան չվնասէ Արժանթինի ու Չիլիի բարեկամական յարաբերութեանց։»

—Գերմանիոյ ու Վենէզուէլայի միջեւ եղած վէճին համար Քէօլնիշէ Ցայթունկ սա տողերը կը գրէ երեքշաբթի օրուան իր թիւին մէջ.— «Վենէզուէլայէն ստացուած հակասական լուրերու հանդէպ, հարկ է ըսել թէ կացութիւնը հեռագիրներուն ըսածին չափ դէշ չէ։ Վենէզուէլայի և Քոլոմպիայի ջուրերէն բոլոր մարտանաւերը քաշուեցան՝ Սէն-Թոմաս կղզին երթալու համար. այդ պարագան ցոյց կու տայ թէ կացութիւնը երկիւղալի չէ։»

ԻՏԱԼԻԱ ԵՒ Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ

Լինչի օրէնքը.—Իտալիոյ Ծերակոյտին մէջ.— Հարցապնդում մը.— Արտաքին գործոց նախարարին յայտարարութիւնը։

Ուաշինկթընի իտալական նախկին դեսպան Պ. Ֆավա Իտալիոյ Ծերակոյտին մէջ արտաքին գործոց նախարարին հարցապնդում մը ըրաւ Իրլինի մէջ (Մ. Նահանգներ) մէկ քանի Իտալացիներու Լինչի օրէնքին ենթարկուելուն համար։ Արտաքին գործոց նախարարը պատասխանեց.—«Կառավարութիւնը ամէն ջանք ըրաւ, որպէս զի կատարելապէս երեւան հանուի Իրլինի մէջ Լինչի օրէնքին գործադրութեան խնդիրը։ Իտալիոյ կառավարութիւնը, այդ առթիւ, նաև կատարելապէս իր պարտքը կատարեց Մ. Նահանգաց կառավարութեան մօտ։ Իտալիոյ պաշտօնատարները և դիւանագէտները կարելի չէ ամբաստանել թէ գործունէութիւն ու հոգածութիւն ցոյց չեն տուած։ Յանցանքը անոնցը չէ, եթէ այդ խնդրոյն մէջ բաղձացուած արդիւնքներ ձեռք չբերուեցան։ Լինչի գործադրութենէն քանի մը շաբաթ վերջը Ուաշինկթընի նահանգին մեծ երդուեալները գումարուեցան։ Մեր պաշտօնատարներուն յանձնարարուեցաւ վկայութիւններ ու ապացոյցներ գտնել և ներկայացնել այդ երդուեալներուն, նաև կէս-պաշտօնապէս գործել Մ. Նահանգաց կառավարութեան մօտ, որպէս զի արդարութիւնը երեւան ելլէ. սակայն վկաները կարելի չեղաւ պէտք եղածին պէս խօսեցնել և հետեւաբար անկարելի եղաւ յանցաւորներուն երեւան հանուիլը։ Ապացոյցներու այդ անբաւականութեան առթիւ, երդուեալները սովորական բանաձեւին համաձայն, յայտարարեցին թէ Լինչի օրէնքը անյայտներու կողմէ գործադրուած է։ Իտալիոյ կառավարութիւնը տեսնելով որ գոհացում մը ձեռք բերել անկարելի է, գիր մը ղրկեց Մ. Նահանգաց կառավարութեան, բողոքելով կացութեան դէմ որ անարգանք մըն է միջազգային դաշնադրութեանց և յոյս ու վստահութիւն յայտնելով որ ամերիկեան կառավարութիւնը պիտի յաջողի ապագային առաջքը առնելու Լինչի օրէնքին գործադրութեան. նաև ծանրակշիռ պարագայ մը նկատեց այն անկարելիութիւնը որուն մէջ կը յայտարարէ գտնուիլ Մ. Նահանգաց կառավարութիւնը՝ միջազգային դաշնադրութիւններէ առաջ եկած յանձնառութիւններու մասին։ Մ. Նահանգաց կառավարութիւնը իրեն վերապահելով գրաւոր պատասխանելու իրաւունքը, ընդունեց թէ մեր պահանջումները հիմնաւոր էին և խոստացաւ խնդիրը ուսումնասիրել մեծ խնամով։ Ես ալ համակարծիք եմ Պ. Ֆավայի թէ դրամական հատուցում մը պէտք է մերժուի, այն առթիւ որ գործուած ոճիրին համար փրկանք մը պէտք չէ նկատուի դրամական հատուցումը։ Կարելի չէ, սակայն, ստիպել զոհերու ընտանիքները որ մերժեն ինքնաբերաբար առաջարկուած դրամական հատուցում մը։ Կառավարութիւնը որ և է հատուցում պիտի չպահանջէ իբրեւ արեան գին իր քաղաքացիներուն, բայց պիտի չկրնայ դիմադրել զոհերուն ընտանիքներուն՝ հատուցում ստանալուն։ Ընդհանուր առմամբ, Իտալիոյ կառավարութիւնը պիտի ներշնչուի այն սկզբունքէն թէ Իտալիա պէտք է դրապէս պաշտպանէ օտար երկիրներ գտնուող իր քաղաքացիները։ Իտալիա պատրաստ է հաստատուն պահել իր գաղթականներուն հետ ունեցած կապերը, ներշնչուելով քաղաքակրթութեան, օրինապահութեան ու չափաւորութեան գաղափարներէ որոնց ապագայը մինչեւ հիմա ապահոված է՝ օտար ազգութեանց հետ ունեցած իր յարաբերութիւններուն մէջ, քանի որ օտար երկիրներու մէջ իր բոլոր զաւակները մեծ ու բեղուն հիւրընկալութիւն մը կը վայելեն։»

ԹՐԱՆՍՎԱԼԻ ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ

Պօէրներու խորհրդակցութիւնները.— Պատերազմի նոր ծրագիր մը.—Թրանսվալի կառավարութիւնը.—Զինուորական գործողութիւններ։

Երեքշաբթի օրուան թուականով հեռագիրներ կը ծանուցանեն թէ պօէր պետերը վերջերս քանի անգամներ խորհրդակցութիւններ կատարեր են Թրանսվալի արեւելեան կողմը, բայց յայտնի չէ բուն իսկ առարկան, վասն զի հակասական լուրեր միայն կը հաղորդուին։ Ուրիշ կողմէ տեղեկութիւն կը տրուի թէ ամառուան մը համար պատերազմի նոր ծրագիր մը պատրաստուեր է, վասն զի Պօէրներու մեծ մասը որոշած է մինչեւ վերջը շարունակել պատերազմը։ Պօէրները նաև ծրագրած են Տրաքենսպերկէն անցնելով Նաթալ մտնել՝ Տէվէթ ու Պոթա զօրավարներուն հրամանատարութեանը տակ։

— Թրանսվալի փոխ-նախագահ Պ. Շալք-Պուրկէր և Պ. Ռէյց՝ Թրանսվալի կառավարութեան պաշտօնագիրներուն հետ՝ Ռուս-Սէնէքալի մօտերը կը գտնուին, Միտտըլպուրկի հիւսիսային կողմը։

—Բարեյոյսէն կը գրեն թէ Հասպրոք պօէր հրամանատարը սպաննուեր է Տը Սրքնշաէրկի մէջ։ Լորտ Մէթուէնի զօրագունդերը գրաւեցին Բաակիթէր պօէր հրամանատարին բանակատեղը. նաև տասնեւինը պօէր գերիներ բռնեցին և 136 սայլ 341 գրաստ, 1,911 արջառ, 29 հազար ոչխար, ռազմամթերք ու մեծաքանակ պարենք գրաւեցին։ Բաակիթէր հրամանատարը կրցաւ փախուստ տալով փախչիլ, բայց իր ընտանիքը ու թուղթերը Անգլիացիներուն ձեռքը ինկան։

ԹԻՊԷԹ

Տալէլացի ուղեւոր մը.— Տալէյի թագաւորին ուղղուած հեռագիրը.— Տանեկան տեղեկութիւններ։

Նուէթի թագաւորը սա հեռագիրը ստացաւ շուէտացի Սվէն Հէտին երկրաչափէն, որ Թիպէթ ղրկուած էր գիտական պաշտօնով, և որ հիմա Քաշմիր կը գտնուի.

«Թիպէթի մէկ ծայրէն մինչեւ միւսը կատարած ուղեւորութիւնս արտասովոր շահեկանութիւն ունի։ Ծպտեալ վիճակի մէջ մօտեցայ Լասա քաղաքին, ճանչցուեցայ ու բանտուեցայ, բայց Տալայի Լամային հրամանով հետ լաւ վարուեցան։ Թիպէթցի 500 զինուորներ զիս մղեցին նոր փիրճ մը։ Նիսս կարեւոր գիւտեր ըրի. գրեթէ ամբողջ կարաւանը կորսուեցաւ, բայց թուղթերը ազատուեցան։ Բրիտանական հողամասին, Հնդկաստանի փոխարքային հրամանով, մեծ պատիւներով ընդունուեցայ. սիրալիր հիւրընկալութեան մը առարկայ եղայ։»

ՉԻՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Չինու մէջ ջարդուած քրիստոնեաներուն թաղումը.— Հանդիսաւոր արարողութիւններ.— Քրիստոնեաներուն տրուած հատուցումներ։

Ռէօյթէրի գործակալութեան Բէքինէն ստացած հեռագրին համաձայն, Թունկ-Չեուի չինացի պաշտօնատարները հրամայեր են հանդիսաւորապէս թաղել 1900ին սպաննուած քրիստոնեաներու աճիւնները։ Ասիկա կատարելապէս համաձայն է առաջ գոյացուած համաձայնութեան մը, որով միսիոնարները վերահաստատեան կը հրաժարէին մարդասպաններուն պատժուելը պահանջելէ։ Չինացի պաշտօնատարները հրապարակաւ ժողովուրդին պիտի յայտարարեն թէ միսիոնարները և քրիստոնէութիւնը ընդունած Չինացիները պէտք է յարգուին։ Երեսուն դագաղներ հանդիսաւոր թափօրով անցուեր են Բէքինի փողոցներուն մէջէն։ Զոհերուն ազգական եղող հարիւրաւոր հոգիներ մասնակցեր են թափօրին, որուն առջեւէն կ'երթային չինական հեծելազօրքի մը և հետեւակազօրքի ջոկատ մը և զինուորական նուագախումբ մը։ Դագաղներուն կը հետեւէին նաև քանի մը հարիւր Չինացիներ, սուգի նշաններով։ Դագաղները կը պարունակէին երեւան հանուած դիակներ, կամ անոնց յօշոտուած անդամները ու գլուխները։ Բէքինի պաշտօնատարները և զօրավար Մա, որ Թէէն Չինը պաշտպանող զօրքերու կը հրամայէր, ներկայ գտնուեր են այս թաղման հանդէսին։ Չինական զօրքերը, պաշտօնատարները և զոհերուն ազգականները քառակուսի մը կազմեր են, որուն մէջտեղ կը գտնուէին միսիոնարները։ Ցեղի սուն գիւղերու ներկայացուցիչներ, ուր կատարուած էր քրիստոնեաներու ջարդը, ներկայ էին թաղման։ Չինացի պաշտօնատարներ ներողական կարգացեր են այն քրիստոնեաներուն համար, որոնք իրենց հաւատքին համար մեռած էին։ Անոնք յայտարարութիւններու տակ ստորագրեցին, որոնցմով կ'երաշխաւորեն այն ամէն քրիստոնեաներուն կեանքի ապահովութիւնը, որոնք կ'ուզեն իրենց տուները դառնալ։ Նմանօրինակ թաղման հանդէսներ կատարուեր են նաև չինական ուրիշ շատ մը քաղաքներու մէջ։

Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ

Նոր յանձնաժողով մը.—Դրամատէրին ու աշխատաւորին շահերը.—Եւրոպական լրագիրներու կարծիքը.—Շլէ ծովակալին գործը.— Քննիչ ատեանը.— Առատաձեռն նուէրներ։

Ուաշինկթընը յանձնաժողով մը կազմած է, որուն կ'անդամակցին մեծ ճոխ դրամագլուխներու, գործաւորական սենեակներու և ա/ա հասարակ բոլոր սպառողներու ներկայացուցիչները։ Այս յանձնաժողովը պաշտօն պիտի ունենայ կարելի եղածին չափ առաջնորդել ճարտարարուեստական խաղաղութիւնը, և ամէնայն արդարութեամբ պաշտպանել թէ՛ գործաւորներուն և թէ՛ ամէն անոնց շահերը, որոնք մեծ դրամագլուխներ դրած են ճարտարարուեստական գործողութեան մէջ։ Այս յանձնաժողովին նախագահ ընտրուած է Պ. Հաննա, իսկ անդամներուն մէջ կը գտնուին ՊՊ. Քլիվլէնտ, Ռոքֆէլլէր և կաթոլիկ եպիսկոպոս Մոնսինեօր Այրլէնտ. կը յուսացուի որ այս կազմակերպութեամբ՝ յանձնաժողովին աշխատութիւնները արդիւնաւոր պիտի ըլլան, այլ ընդհանուրին գործնական արդիւնքներ պիտի արտադրեն։ Եւրոպական մամուլին վերաբերող մէկ քանի լրագիրներ, որոնք ատենէ մը ի վեր կը զբաղին այս շահեկան խնդրով, միաձայնութեամբ կը յայտարարեն թէ այդպիսի յանձնաժողովի մը կազմութիւնը պէտք է ընդհանուր ուշադրութեան առարկայ ըլլայ, որովհետեւ ասիկա բոլորովին նոր արտայայտութիւնն է այն ընկերական հաշտարար ոգիին, որ նշանակելիօրէն կերպով կը շեշտուի ճարտարարուեստական մեծ երկիրներու մէջ։ Մ. Նահանգաց մէջ սենեկատէրերու և գործաւորական ընդարձակ ընկերակցութեանց միջեւ առաջ եկած անհամաձայնութիւնները կը սաստկացնէին աշխատութեան և դրամագլուխի միջեւ մղուող պայքարը, մինչեւ իսկ ընդհանուր բարգաւաճման սպառնալու աստիճան։ Եւրոպական այդ լրագիրները կը գովեն ամերիկեան միտքերու այդ գովելի ջանքերը, իրարու հետ հաշտեցնելու համար շահերը, որովհետեւ ընկերական խաղաղութիւնը այն ատեն միայն լիովին կ'ապահովուի, երբ աշխատութիւնն ու դրամագլուխը, յառաջդիմութեան այս երկու տարրերը, սերտ կերպով իրարու միացուին, ամէն ինչ լաւագոյն պայմաններու տակ ընծայելու համար սպառողին։ Այս պատճառաւ է որ այս յանձնաժողովին կազմութիւնը նշանակելի իրողութիւն մըն է, ուր հաւասարապէս պիտի պաշտպանուին թէ՛ դրամատէրին և թէ՛ աշխատաւորին շահերը։

—Շլէ ծովակալին գործը նայելու պաշտօն ունեցող Քննիչ ատեանը իր վճիռը արձակեց երէկ։ Այս առթիւ շահեկան է այդ գործին մանրամասնութիւնները առաջ բերել։ 1898 յուլիսին, սպանիա-ամերիկեան պատերազմին ատեն, սպանիական նաւատորմը Սանթիակոյի մէջ նեղը դրուեցաւ ամերիկեան նաւատորմին կողմէ։ Սպանիական նաւատորմիղը ջանաց խոյս տալ, բայց չյաջողելով ջախջախուեցաւ։ Ցուցակի գիպուածով մը, Սէմբսըն ծովակալը բացակայ էր ու անոր տեղ Շլէ ծովակալը իբր յաղթական հռչակուեցաւ նաւատորմին մէջ։ Երբ Սէմբսըն ծովակալը ետ դարձաւ, կռիւը աւարտած էր. սակայն բոլոր տեղեկագիրներուն մէջ՝ ծովակալ Շլէ իբր յաղթական ցոյց տրուած էր։ Արդ, վերջերս, օրագրող մը գիրք մը կը հրատարակէր, ուր երկչոտ ու փախստական ածականներով կ'որակէր Շլէ ծովակալը։ Այս վերջինը պահանջեց որ Քննիչ ատեան մը կազմուի, որուն նախագահ ընտրուեցաւ ծովակալ Տիուէյ։ Կուսակցականութիւն կը խառնուէր այս գործին. Սէմբսըն հանրապետական, իսկ Շլէ հանրավարական էր։ Քննիչ ատեանը առանձինն կէտերու համար դատապարտեց Շլէ ծովակալը. գովելով հանդերձ իր քաջասրտութիւնը, առարկեց թէ պէտք էր սպասել գերի բռնելու համար բոլոր Սպանիացիները։ Նախագահ ծովակալ Տիուէյ առանձին կարծիք մը տուած է առանձին մէկ ծայրամասնութեամբ պատրաստուած տեղեկագիրը. բայց փոքրամասնութիւնն ալ ուրիշ տեղեկագիր մը չըրած է, ուր ջերմապէս գովուած է Շլէ ծովակալին ընթացքը։ Ուաշինկթընը վերջնական լուծումը պիտի տայ այս խնդրին։ Անոր պիտի առաջարկուի կա՛մ պախարակել Շլէ ծովակալը և կա՛մ հրապարակաւ շնորհաւորել զայն։ Ծովային նախարար հաւանական է որ Քննիչ ատեանը լուծուի։

—Չիքակոյի համալսարանը 1,625,000 տոլարի նուէր մը ստացեր է վերջերս, որուն 1,250,000 տոլարը ձօնի Ռոքֆէլլէրի կողմէ։

Ներքին Լուրեր

ՍԷԼԱՄԼԸՔԻ արարողութիւնը տեղի ունեցաւ երէկ Համիտիէ մզկիթին մէջ։ Վեհ. Սուլթանը կէսօրին նոյն մզկիթը գնաց փառաւոր հանդէսով և ուրբաթի աղօթքը կատարել ետքը կայս. պալատ դարձաւ։ Հիւրանոցին մէջ կը գտնուէին Անգլիոյ դեսպանը ու առաջին թարգմանը, Մ. Նահանգաց դեսպանատան գործակատարը, Հայ-Հռոմէականներու Ս. Պատրիարքը ու երկու եկեղեցականներ, ռուս զօրավար Իվանով ու աղջիկը և քանի մը ուրիշ հիւրեր։ Ներկաներէն ոմանք անհեկապատիւ Էմին պէյի միջոցաւ արժանացան կայս. մեծարանաց։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԱՅՑԵԼՈՒԹԻՒՆ.—Երէկ, ուրբաթ, Սէլամլըքի արարողութենէն ետքը Վեհ. Սուլթանին կողմէ շնորհուած արտօնութեամբ, Անգլիոյ դեսպան Սըր Նիքոլաս Օ'Քոնոր պատիւ ունեցաւ պաշտօնապէս ներկայանալու Ն. Վեհափառութեան։

ՈՒԽՏԱՒՈՐՆԵՐ.— Կովկասի, Պուխարայի, Սամարղանտի, Թուրքիստանի և Թաթար ուխտ հարիւր խմբ ուխտաւորներ, որոնք Հիճազ երթալու համար Կ. Պոլիս եկած են, երէկ, Սէլամլըքի արարողութեան ատեն, Համիտիէ մզկիթին բակին մէջ բարեւ կեցան և Վեհ. Սուլթանին երկրպագեցին առանց «Բատիշահըմ չօք եաշա» գոչելով։ Ն. Վեհափառութիւնը բարեհաճեցաւ Ապտուլլահ Բէյզա փաշայի միջոցաւ իր կայս. բարեւները հաղորդել ալ անոնց. նաև հրամայեց որ ամէնքն ալ ձրիաբար Հիճազ տարուին Մահսուսէի շոգենաւերով։

ՀԵԼԼԷՆԱԿԱՆ դեսպանը, առաջին թարգմանին հետ, երէկ, տեսակցութիւն մը ունեցաւ արտաքին գործոց նախարար Թէվֆիք փաշայի հետ։

ԷՐԶՐՈՒՄԻ ԵՐԿՐԱՇԱՐԺԸ.— Տրապիզոնի նահանգին մէջ Էրզրումի երկրաշարժէն վնասուածներուն համար կատարուած հանգանակութենէն մինչեւ հիմա 1132 ոսկի ղրկուած է Էրզրում։ Երկրորդ անգամ ըլլալով Տրապիզոնէն տասնըվեց հակ հագուստներ ալ ղրկուած են։

ՄԱՆԱՍՏԻՐԻ նահանգին նոր կուսակալ ու հրամանատար Էտհէմ փաշա, երէկ իրիկուն, Մեսրիգիւղէն իր պաշտօնատեղին ուղեւորեցաւ Սէլանիկի կառախումբով։

ՅՈՒՆԱԿԱՆ ՈՐԲԱՆՈՑԸ.—Մեծ Կղզիի Խրիսթօ բլուրին վրայ կառուցուած հոյակապ շէնքը, որ այնքան մեծ ծախքերով մեծահարուստ-վաճառներու Ընկերութեան կողմէ շինուեցաւ՝ իբրեւ օթել, վերջնական կերպով գնուեցաւ Յունաց Պատրիարքարանին կողմէ՝ երեք հազար ոսկիի՝ որբանոցի վերածուելու համար։ Այդ գումարը վճարեց Զարիֆի տունը, որ յանձն առած է նաև ներքին փոփոխութեան համար ըլլալիք ծախքերը։ Որբանոցը պիտի մատակարարուի Սինկրոսի կտակած տասներկու հազար ոսկիին տոկոսովը։

ՏԷՏԷԱՂԱՃԷՆ հինգշաբթի օրուան թուականով կը գրեն Մօնիթէօրի թէ ծովը ալեկոծուած ըլլալով, ինչ որ ապրանքներ պարպելու և բեռցնելու գործողութեանց արգելք կ'ըլլայ, Մէսաժըրի Օրիէնթալ և Լոյտի Վիէնա ու Թէսպէ շոգենաւերը երկուշաբթի օր ստիպուեցան նաւահանգիստէն հեռանալ՝ առանց պարպելու ապրանքները։ Այդ վիճակը վնասակար է թէ՛ տեղւոյն վաճառականներուն և թէ՛ շոգենաւային Ընկերութեանց, վասն զի վաճառականները Պուրկազի մէջ աւելի դիւրութիւն գտնելով նոյն նաւահանգիստին միջոցաւ կը ղրկեն իրենց ապրանքները ի վնաս Տէտէաղաճի։ Նաւահանգիստին մօտ կը գտնուին եօթը շոգենաւեր, երեք ուրիշ շոգենաւեր ալ կը սպասուին, մանաւանդ հելլենական մը որ 20,000 սնտուկ քարիւղ պիտի հանէ։ Թղթակիցը կը յարէ թէ նաւահանգիստ մը շինուիլը խիստ անհրաժեշտ է՝ քաղաքին զարգացման համար։

ՊՈՒՔՐԷՇԷՆ երեքշաբթի օրուան թուականով կը գրեն թէ Ռումանիոյ Երեսփ. Ժողովին մէջ, Թուրքիոյ մէջ գտնուող ռումանական վարժարաններու մասին եղած հարցապնդումի մը համար վիճաբանութիւն կատարուելով, վստահութեան քուէ տրուեր է կրթական նախարարին։ Հարցապնդման առարկան էր ուսուցիչներու կողմէ բողոք մը՝ այդ վարժարաններուն յատկացուած գումարին չըլլալուն համար, որ առաջ եկած է Ռումանիոյ ընդհանուր ելմտային վրայ եղած զեղչէն։ Վիճաբանութիւնները փակուելէ առաջ նախարարապետ Պ. Ստուրտզա յայտարարեց թէ Թուրքիոյ մէջ ռումանական վարժարանները կը մատակարարուին օսմ. կառավարութեան հաւանութեամբ, որպէս զի օժանդակութիւն մը ըլլայ՝ կրթութեան տարածման գործին՝ Վան։ Սուլթանին առեւտրական ազգէ հաստատ ներուն մէջ։ Գ. Սմուրգս յարէտ թէ կլիմայական պայմաններուն համար ուսուցիչներուն բողոքները ընդունելի են, բայց կարելի չէ թոյլտրել դասախօսութեանց դադարումը եւ տօրէն աշակերտները։

ՌՈՒՄԱՆԻԱ բժշկական քննութիւն եւ արգելանոց որոշեց Եգիպտոսէ ժամանողներուն համար։

Գ. ՓԱՓԻՆԿԹԸՆ ՍՄԻԹ, Հանրային Պարտքի վարչական Խորհուրդին նախագահը, այսօր Լոնտոն կ'ուղեւորի տասնըհինգ օրուան արձակուրդով։

Գ. ՓԼԱՆՇԸՆԷ, Քրէտի Լիոնէի տնօրէնը, երէկ Բարիզ ուղեւորեցաւ Արեւելեան Ճեպընթացով։

«ՆՈՎՈԲԷ ՎՐԷՄԻԱ»ի թղթակից Գ. Տիւզէնսկի Կ. Պոլիս ժամանեց։

ՀՌՈԴՈՍԷՆ կը գրեն թէ գարնանային օդեր կ'ընէ։ Ժամանակէն առաջ ծաղկած ծառերը լաւ հունձք մը յուսալի կ'ընեն։

—Հռոդոսի անգլիական գեր հիւպատոս Գ. Ճինս որ երկու տարի առաջ Տիարպէքիր ղրկուած էր, Հռոդոս պիտի վերադառնայ։

ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ համար կ'ըսուի թէ Սերպիոյ հետ համաձայնութեան միջոցներ ձեռք պիտի առնէ, Գերմանիոյ նոր սակացոյցին առթիւ իր անտեսական շահերը պաշտպանելու համար։

ՉԻՆԻՐ.—Սպարապետ Դուրը թնդանօթաձիգներու համար 500 ձի գնեց Ռուսիայէն եւ 400 ալ Անատոլէն։ Հեծելազօրներու համար ալ 500 ձիեր յանձնարարուեցան Ասիայի։

ՍԷԼԱՆԻԿԷՆ կը գրեն թէ երկաթուղիի կառախումբերով մեծաքանակ արմտիք կը հասնին նոյն նաւահանգիստը եւ Եւրոպա կը ղրկուին, սակայն գիները քանի մը մեծ վաճառականներուն կողմէ կը սահմանուին, ինչ որ վնաս կը պատճառէ երկրագործներուն։ Սէրվիք կը պահանջէ որ Սէլանիկի առեւտրական սենեակը միջամտէ արմտիքներու գիներուն որոշմանը։

ՆԻՒ-ԵՈՐՔԷՆ, մարտ 19էն (Ն. Տ.) Կ. Պոլիս պիտի ժամանէ Սէլթիք խոշոր շոգենաւը՝ բազմաթիւ զբօսաշրջիկներով։

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ Խորհուրդը, քանի մը օր է ի վեր, խորհրդակցութիւններ կը կատարէ ոտնախտին այն միջոցներուն վրայ, որոնք կարենան նպաստել քարանթինայի գործածութեանց թեթեւցնելուն։

ԵՐԿՐԱԳՈՐԾՈՒԹԵԱՆ Նախարարութիւնը հրահանգ խնդրեց Բ. Դուռնէն՝ հազար ոսկիի վարկ մը հաստատել, երկրագործական նոր գործիքներ բերելու եւ ժողովուրդին ծախելու նպատակով մեթերանոցներ շինելու համար։

ԽԱՆՏԱՅԻ նահանգին ժողովուրդը, կայս. Իրատէի մը համաձայն, մինչեւ յառաջիկայ փետրուարի վերջը զերծ պիտի ըլլայ՝ խճուղիներու շինութեան հարկէն ունեցած պարտքերուն համար օրէնքին արամադրած տուգանքէն։

ԹՐԱՄՈՒԷՅԻ Ընկերութեան վարչական Խորհուրդը որոշած ըլլալով Ընկերութեան սեփական կալուածները անհատներու անուան փոխանցել ուանգարար, դիմեր է ձեռնհաս պաշտօնարանին. սակայն այս վերջինը նկատելով որ Ընկերութեան մենաշնորհը երբ աւարտի, բոլոր կալուածները կայս. կառավարութեան պիտի պատկանին, որով վարչական Խորհուրդին այդ որոշումը ուղղափառ է, եւ նկատելով որ Ընկերութեան սեփական կալուածները կարելի չէ անհատի մը անուան փոխանցել, ըստ այնմ հրահանգ խնդրեր է Բ. Դուռնէն։ Միւս կողմէ տեղեկութիւն ուզեր է քաղաքապետութենէն թէ այդ կալուածները ի՛նչ տեսակ կալուածներ են, Տէֆթէրխանէի մէջ մինչեւ հիմա ի՛նչ անունով արձանագրուած են եւ թէ Ընկերութիւնը ի՛նչ նպատակով կ'ուզէ անհատներու անուան փոխանցել զանոնք։

ԽԱՌՆՈՒՐԴ ՕՃԱՌՆԵՐ.—Ձեռնհաս պաշտօնարանին գրուեցաւ՝ Թաղաքական օրէնքին վրայ յօդուած մը աւելցնել՝ խառնուրդ եւ առողջութեան վնասող օճառներ պատրաստողներու մասին։ Նաեւ կանոնագիր մը պատրաստել թէ օճառ մը խառնուրդ եւ առողջութեան վնասակար նկատուելու համար ի՛նչ տեսակ նիւթերէ պատրաստուած ըլլալու է։ Ձեռնհաս պաշտօնարանը այդ առթիւ ուզեց գիտնալ թէ օճառ մը անարատ ըլլալու համար ի՛նչ տեսակ նիւթերէ պատրաստուած պէտք է ըլլայ։

ՀԱՑԿԵՐՈՅԹ.—Պետական Խորհուրդին քաղաքային ճիւղին անդամ Ալեքսանդր Գարաթէօտորի փաշա, տաճիկ դիւերը, հացկերոյթ մը տուաւ, որուն ներկայ գտնուեցան Ռուսիոյ ու Սերպիոյ դեսպանները, պուլկարական գործակատարը, հելլենական դեսպանին տեղակալը, կայս. թիկնապահ գնդապետ Իսհագ պէյ եւ ուրիշներ։

ԳԱՍԹԷՄՈՆՈՒԻԷՆ կը գրեն թէ քաղաքին մէջ ու շրջակայ գիւղերը տեղացած ձիւնը որ մէկ երկու կանգուն բարձրութեան հասած էր, քանի մը օր վերջը բոլորովին հալեր է՝ հարաւային սաստիկ հովի մը հետեւանքով։

ՍՈՖԻԱՅԷՆ կը գրեն թէ Անգլիա ու Ամերիկա հինգ միլիոն անգլիական ոսկիի փոխառութիւն մը պիտի ընեն Պուլկարիոյ, Բարիզի սեղանաւորներուն պահանջածէն աւելի թեթեւ պայմաններով։ Գ. Կէշով եթէ նախարարապետ ըլլայ, այդ նպատակով բանակցութեան պիտի սկսի Անգլիոյ ու Ամերիկայի պանքաներուն հետ։

—Սոֆիայի մէջ, կ'ըսէ Իգտամ, վերջերս Տավիտով անուն մարդ մը ձերբակալուեր է։ Այդ անձը խռովարար մըն է, Պուլկարիոյ զանազան մասերուն մէջ հանրային բարոյականին վնասող յայտարարութիւններ ըրած եւ կարգ մը ուրիշ ոճիրներու ալ մասնակցած է։

ԷՐԶՐՈՒՄԻ կուսակալ Նազըմ պէյի տասը տարեկան որդին՝ Րիզա պէյ որ ժամանակէ մը ի վեր հիւանդ էր, մեռաւ։

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ նաւատորմին մէկ՝ հօթը զրահաւորներէ բաղկացած՝ անցեալ օր, Գորֆուի նաւահանգիստը ժամաներ է։

ԴԱՏԱԿԱՆ Նախարարութիւնը, կ'ըսէ Հագիգաթ, ծանոյց Էնկիւրիի վերաքննիչ ատեանի ընդհանուր դատախազին՝ պաշտօնանկ ընել ու դատատանի ենթարկել Գոյսէրիի նախնական դատարանին հարցաքննիչ դատաւոր Խօճէր Զէքզի էֆ.ն, ապօրէն ընթացքի մէջ գտնուած ըլլալուն համար։

ՊԱԼՔԱՆ աշխարհագրական Ընկերութեան Ռուսճուքի գործակալ կարգուած են Մէհալէրեան եղբարք։

ՆՈՒԱԳԱՀԱՆԴԷՍ

Կ. Պոլսոյ երաժշտական Ընկերութիւնը իր երրորդ նուագահանդէսը պիտի տայ յառաջիկայ դեկտ. 30ի (Ն. Տ.) իրիկունը։ Ահաւասիկ յայտագիրը.—

Վէպէր.— Ուրեանեեքէր, ուվերթիւր։ Լալօ.—Ռաքսոտի Նորվէժիէն։ Տէլիպիս.—Քոբէլիա, պալէ (փոխադրէ)։ Վակնէր.—Թանհաուզեր, մարշ։ Ս. Սանս.—Լա Ժէօնէս տ'Էրքիւլ։ Պիզէ.— Լ'Առլէզիէն (փոխանում) Ռիւպինշթայն.—Վալս Գապրիս։

ԲԵՐԱՅԻ ՍԻՐԿԸ

Ներկայացումները, աւելի կամ նուազ շահեկան, կը շարունակուին։ Այս իրիկուն, վաղը կէս օրէն յետոյ ժամը երկուքին եւ իրիկունը երեք ներկայացումներ, որոնց նոր յայտագիր մը համաձայն պիտի կատարուին, Գ. Ռումբէկի հաւասարեին նոյնիկով։ Սանտրինօն պիտի ներկայացնէ 80 ազոյ մասնակցութեամբ։ Արսլան Հորոզի եւ Միքրազի միջեւ կասի մրցում մը տեղի պիտի ունենայ։ Մրցանակ մը պիտի տրուի յաղթողին։

Ազգային Լուրեր

Ինչպէս երէկ գրած էինք, յատուկ պատգամաւորութիւն մը որ կը բաղկանար Պատր. Փոխանորդ Սրբազանէ, Տիգրան էֆ. Տէր Ներսէսեանէ եւ Պատրիարքարանի երկու դիւանադպիրներէն՝ Թէլեան եւ Խաչատուրեան էֆ.ներէ, երէկ, Տ. Գէորգ Սրբազանին մօտ՝ Երուսաղէմատուն գացած էին, սակայն Ն. Սրբազնութիւնը Բերա գտնուելով բացակայ էր։ Պատգամաւորութիւնը այս առտու նորէն Երուսաղէմատուն գնաց եւ Ն. Սրբազնութեան յանձնեց յանուն Ազգ. Վարչութեան գրուած պաշտօնական շնորհաւորագիրը։ Սակայն կ'իմանանք թէ մինչեւ վերջին պահուն հաստատական պատասխան մը առնուած չէ Տ. Գէորգ Սրբազանէն։

—Արմաշու Նորընծայեքէն Տ. Մեհրուժան վարդապետ, որուն հովուական պաշտօնով Կարին մեկնիլը գրեցինք, մասնաւոր նամակէ մը կը տեղեկանանք թէ իր ծննդավայրը Մարզուան հասեր է, ուր արժանավայել կերպով ընդունուեր է հայ ու բողոքական ազգայիններու կողմէ։ Տ. Մեհրուժան վարդապետ դեկտ. 7ին Ս. Աստուածածնի Ընծայման տօնին օրը Մարզուանի եկեղեցիին մէջ պատարագեր եւ քարոզեր է։ Մասնաւոր հրաւէրով մը բողոքականներու որբանոցն ալ այցելելով, կարգ մը յորդորներ կարդացեր է։

—Անգլերէն տեղական թերթերու մէջ հրատարակուեցաւ թէ Երուսաղէմի Հայոց առաջնորդ Տ. Գէորգ եպիսկոպոս Իւթիւճեան միջնորդած է Կրօն. Ժողովոյ մօտ Խաթ վարդապետի զղջումը նկատողութեան առնելու եւ անոր ներողութիւն շնորհելու համար։

Մեզ հասած նորագոյն տեղեկութեանց համեմատ, իրողութիւնը սա է թէ՝ Խաթ վարդապետ վաղուց իր մօրուքն ածիլած եւ եկեղեցական կարգը բոլորովին թողած ըլլալով, ո՛չ միայն որ եւ է նշան մը ցոյց տուած չէ զղջման՝ այլ մինչեւ այսօր կը շարունակէ իր զայթակղալից ընթացքը Մանչեսթրի մէջ։

Տ. Գէորգ եպիսկոպոս յիշեալ դասալիք վարդապետին ներողութիւն շնորհելու համար միջնորդած չըլլալէ զատ՝ Մանչեսթրէն իրեն ուղղուած բողոքներուն վրայ կրկին անգամ տեղեկագրած է ի Ս. Էջմիածին եւ ի Պատրիարքարան՝ Խաթայ այժմեան ամօթալի վիճակը։

—Ասկէ առաջ Թորթումի մէջ կազմուած Նպաստից Յանձնաժողովը, իրեն հասած նպաստները բաշխելէ յետոյ, 300 ոսկիի գումար մը աւելցած էր։ Սկզբան թէեւ խորհուեցաւ այդ գումարը Ազգ. Պատրիարքարան ղրկել, բայց նոյն Յանձնաժողովը վերջերս նիստ մը ընելով՝ տաղտկալից Կարնոյ երկրաշարժէն արկածեալներուն յատկացնել այդ գումարը։ Որոշուեցաւ բարձրագոյն իշխանութենէն խնդրել այդ գումարին Ազգ. Պատրիարքարան ղրկուելու կամ Կարնոյ երկրաշարժէն արկածեալներուն յատկացուելու արտօնութիւն։

—Հայ-Համմէրկանոյ Պատրիարք Տ. Էմմանուէլեան Սրբազան, երէկ իրիկուն, կայս. Պալատան մէջ, պատւոյ ունեցաւ մասնակցելու Իֆթարի սեղանին։

—Սելանիկէն այրի Տիկին Աղնիւ Շէյմաներեան 25 օսմ. ոսկի նուիրեր է Կարնոյ երկրաշարժէն արկածեալներուն։ Այս ազնիւ օրինակը, որ կը տրուի գաւառաբնակ հայ տիկնոջ մը կողմէ, կը յուսանք թէ գրգիռ մը կ'ըլլայ մեր հայ բարեկեցիկ կիներուն, նպաստի գործին մղում տալու։

—Խառն Ժողովին երէկի նիստին մէջ կարդացուեցաւ նաեւ Մուշի Պատ. Փոխանորդ Տ. Խորէն վարդապետին կողմէ հասած պաշտօնագիրը, ինչպէս նաեւ Առաքելոց վանքին որբանոցին համար եղած կարգադրութիւնները։ Ժողովը երկար խորհրդակցութիւններ կատարեց այդ մասին։

—Րոպէրթ Գոլէճի հայ ուսանողները ամսական կէս ոսկիի նպաստ մը յատկացուցեր են Րումէլի Հիսարի ազգ. վարժարանին։

—Կը լսենք թէ Բանկալթիի «Ազգասէր Տիկնանց» Ընկերութիւնը՝ իր երէկ գիշերուան գումարման մէջ որոշեր է իր նպաստ տարեկան պարահանդէսը տալ 1902 փետրուար 9)22ի շաբաթ գիշերը, Բերա Բալըս օթելին սրահներուն մէջ։ Եղանակին չքնաղագոյն երեկոյթներէն մէկը կ'ըլլայ, ինչպէս յայտնի է, այս պարահանդէսը, որ զուտ ընտանեկան հանգամանք մը ունի եւ անդրանիկ է։ Ազգասէր Տիկինները իրենց խնամքին տակ ունին Բանկալթիի աղջկանց ազգ. վարժարանին մատակարարութիւնը, որուն ծախքերը կարենալ հայթայթելու համար այս բարեսիրական պարահանդէսը կը կազմակերպեն ամէն տարի, եւ տարակոյս չկայ որ այս անգամ ալ նոյն համակիր ընդունելութիւնը պիտի գտնեն իրենց հրաւէրները։

—Երէկուան Մոնիթէօռ Ազգէհէրէն թղթակցութիւն մը կը հրատարակէ, որուն մէջ ըսուած է թէ Աստուածածնեան անուն ընտանիք մը զեղծումներ կը գործէ տեղական եկեղեցական գործերուն մէջ։ Ազգէհէրցիները Իզմիրի Առաջնորդին դիմեր են, որ արգիլէ է այդ ընտանիքի անդամներէն ոչ ոք ընտրել ազգ. պաշտօնի մը գլուխը անցնելու համար։ Արդարեւ, նոր ընտրութեան առթիւ, ոչ որ քուէ կու տայ Աստուածածնեաններուն։ Անոնցմէ մէկը զօրացած՝ եկեղեցիին բոլոր ամարները եւ դրամները կը գրաւէ ու իր ազգականներուն մէկուն տունը պահ կու տայ։ Այսպէս, այդ ամարները մէկ քանի ամիս կը մնան այդ մարդուն տան մէջ։ Տեղացիները Պատրիարքարանի գանգատած են, որ առկաւին անօրէնութիւն մը չէ ըրած։

—Ուսումնական Խորհուրդը երէկ գումարուեցաւ ատենապետութեամբ Տոքթ. Թորգոմեան էֆ.ի եւ հետեւեալ որոշումները տուաւ.—1. Խորհուրդը տեղեկանալով որ Ս. Պատրիարք Հօր եւ Կրօնական Ժողովոյ նախաձեռնութեամբ Սահակ-Մեսրոպեան մատենագրութեան նորոգութեան համար հանգանակութիւն մը պիտի կատարուի, արժան դատեց ինքն ալ իր կողմէ նոյն պահուն հրաւէր ուղղել մայրաքաղաքիս ազգ. տարրական նախակրթարանաց, եւ բոլոր հայ վարժարաններու ուսանողներու, որպէս զի մասնակցին նոյն հանգանակութեան։ 2. Գրեծըլոյէն Յուսիկ Վ. Էսմէրեան աշխարհաբար հայկական ատեններու հաւաքածոյ մը պատրաստած եւ ներկայացուցած ըլլալով ի վաւերացումն, Խորհուրդը տեսնելով որ նոյն աշխատութիւնը դասագրքի հանգամանք մը չունի, աւելորդ դատեց օրինական յատուկ քննութեան ենթարկել զայն։ 3. Միհրան էֆ. Թիւրքճեանի կողմէ իր հանգուցեալ եղբօր տոքթ. Օգսէն էֆ.ի յիշատակին համար Ղալաթիոյ ազգ. Մատենադարանին նուիրած գրոց ցուցակը նկատողութեան առնելով, որոշեց վերադարձնել առ Ս. Պատրիարքն, որպէս զի նոյն գիրքերը Յովսէփ Իզմիրեանց գրական յանձնաժողովոյ հսկողութեան ներքեւ զետեղուին ազգ. Մատենադարանին մէջ։— 4. Ասկէ առաջ Հայ. եկեղեցական ձայնագրութեան դասագիրք մը պատրաստուած եւ տեղեկագրուած էր։ Խորհուրդը այս դասագրքին վրայ կատարուած կրկին քննութիւններէն ստուգելով որ նոյն աշխատութիւնը չի կրնար իբր դասագիրք նոյն ճիւղին ծառայել ազգ. վարժարանաց մէջ, զանազան թերութեանց պատճառաւ, առարկուեցաւ անհետեւանք թողուլ վաւերացման մասին մատուցեալ խնդրանքը։ 5. Ուսուցիչ Յովհաննէս էֆ. Հինդլեան Գերմանեան վարժարանի 25ամեակին առթիւ հրատարակած «Փունջ Մանկավարժական դասախօսութեանց» անուն գրքէն 950 օրինակ նուիրած ըլլալով Ազգ. Հիւանդանոցի օգտին, Խորհուրդը որոշեց իբրեւ հրահանգիչ գործ մը մանկավարժական ճիւղին մէջ, յանձնարարել վարժարանաց Տեսչութեանց անոր ընթերցանութիւնը ազգ. վարժարանաց ուսանողներուն կողմէ։ 6. Ասկէ առաջ Ազգ. վարժարանաց մէջ եկեղեցական երաժշտութեան եւ հայկական ձայնագրութեան ուսուցումը միօրինականացնելու համար, պատրաստուած ծրագիրը Կրօնական Ժողովոյ կողմէ ընդունելի դատուած եւ ինչ ինչ վերապահութեամբ դարձուած էր Խորհրդոյս, գործադրութեան դրուելու համար։ Որոշուեցաւ նոյն ծրագիրը հաղորդել մայրաքաղաքիս Ազգ. գլխաւոր վարժարանաց ի գործադրութիւն։ 7. Հրանդ Խանճեան էֆ.ի կողմէ Օսմ. կայսրութեան աշխարհագրութեան մէկ ձեռագիրը պատրաստուած եւ ներկայացուած էր ի քննութիւն։ Խորհուրդը որոշեց կանոնական քննութեան մը ենթարկել զայն եւ ստուգելէ յետոյ անոր պատրաստութեան ուղղութիւնն եւ համաձայնիլը կամ ոչ տարրական նախակրթարանաց ուսմանց ծրագրին եւ զանի՛ երրորդ դասընթացքի յարմարիլը, ըստ այնմ ի գործ դնել պարտաւ պատշաճը։ 8. Մայր եկեղեցւոյ, Պէշիկթաշի եւ Նորին Գարուի Ազգ. վարժարանաց տեսչութեանց կողմէ ըստ հրաւէրի Խորհրդոյ հետեւեալ նուիրատուութիւնները եղած էին նոյն վարժարանաց աշակերտներէն կողմէ, ի նպաստ ուսուցչաց Օգնութեան Սնտուկին։ Երկրորդ ցուցակին գումարը 510։ Մայր վարժարանէն Սահփան էֆ. Կիւրեղեան 30 ղրշ. Հայկ էֆ. Խօճասարեան 30 ղր. Միհրան էֆ. Տէօզմէճեան 20 ղրշ. Նազարէթ էֆ. Պօղոսեան 20 ղրշ. Խաչիկ էֆ. Իսաբէճեան, 20 ղրշ. Խաչիկ էֆ. Պէրպէրեան 20 ղրշ. Օր. Ազբինէ Կիւմիւշկէրտան 27 ղրշ. Օր. Եօժէնի Սէմերճեան 20 ղրշ. Օր. Աղաւնի Շէյմանեան 20 ղրշ. Օր. Վերժինէ Գարամանեան 20 ղրշ. Օր. Թագուհի Պըլըգեան 20 ղրշ. Ենովք էֆ. Թէլեան 10 ղր. Մաքսուտ էֆ. Այճեան, 10 ղրշ. Մարտիրոս էֆ. Սարաֆեան 10 ղրշ. Պէշիկթաշի վարժարանէն Մանասէ էֆ. Սուլթանեան 30 ղրշ. Ա. Բժշկեան 25 ղրշ. Լ. Եազմաճեան 20 ղրշ. Շ. Քիւրեան 20 ղրշ. Տիկին Ազատի Սարաֆեան 20 ղր. Օր. Հայկանոյշ Ռէյիզեան 20 ղրշ. Ց. Մարիամ Մաթիլտ 20 ղրշ., Վասիլեան 20 ղրշ. Թ. Գալընեան 10 ղրշ. Օր. Հ. եւ Ց. Եազճեան 20 ղրշ. Օր. Պ. Հէյլեան 5 ղրշ. Նորին Գարուէն Մկրտիչ էֆ. Կարապետեան 20 ղրշ. Գառնիկ էֆ. Սաւաճեան 20 ղրշ. Օր. Աւրինէ Երէցեան 5 ղրշ.։ Գումար 1064 ղրշ.։

ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Հանգուցեալ Տիկին Մաքրուհի Մ. Փափազեանի յուղարկաւորութեան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի հետեւեալ նուիրատուութիւններն եղած են Հիւանդանոցիս.—Գրիգոր էֆ. Գարակէօզեան, Տէր եւ Տիկին Մաքսուտ էֆ. Շահպազ եւ Քերովբէ էֆ. Տամատեան 216ական ղրուշ։ Խաչիկ եւ Նշան էֆ.ք Կեսարեան 120ական ղրուշ։ Յովհաննէս Գարակէօզեան, Մեսրոպ Պէնէրճեան, Տէր եւ Տիկին Տոքթ. Դաւթեան, Տէր եւ Տիկին Միհրան Զօզանեան էֆ.ք, Այրի Տիկին Երմոնէ Նովլուզ եւ Արտաշէս էֆ. Պզնտօղլեան 108ական ղրուշ։ Տէր եւ Տիկին Միհրան էֆ. Մ. Մանուկեան ի Մանչեսթր 216, Տէր եւ Տիկին Արմենակ էֆ. Մ. Մանուկեան 108 ղրուշ։

—Հանգուցեալ Օր. Աղաւնի Պէրպէրեանի յուղարկաւորութեան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի մէկ օսմ. ոսկի նուիրած են Հիւանդանոցիս Գառնիկ եւ Եզնուրդ էֆ.ք Ասատուրեանք։

—Հանգուցեալ Եղիա էֆ. Քէօսէճեանի յուղարկաւորութեան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի մէկ օսմ. ոսկի նուիրած է Հիւանդանոցիս Խաչիկ էֆ. Ա. Բարթեւեան։

ՄԱՍԻՍ
ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ
ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՄԱՍԻՍ Գրական եւ Քաղաքական Շաբաթաթերթի Բ. տարեշրջանի 50րդ թիւը հրատարակ ելաւ այս առտու հետեւեալ շահեկան բովանդակութեամբ.

Թատերական աշխարհէն. Տ. Ա.,—Բարոյականը տարուբնականութեան մէջ. Գր. ՄԱԼԽԱՍ.—Աշխարհի շրջանը. Իպսէնի հետ.—Թիֆլիզ եւ Պոլիս. ՍԻԲԻԼԼԱ.—Բանաստեղծութիւններ. Սուտ քարեր. Վ. ՄԱԼԷԶԵԱՆ.—Կաղանդի նուէր. Ֆ.—Իմ բեռուբիւնս (Ծանթէզի) ՄԻՕԶՕԹԻՍ.—Մայրենի մեղքը (Թրքերէ) Թարգմ. ՏՕՄԻՆՕ.—Ցուցասեր.

ՄԱՍԻՍի տարեկան բաժանորդագինն է Կ. Պոլսոյ համար ՔԱՌՍՈՒՆ ղրշ. եւ գաւառներուն համար ՅԻՍՈՒՆ ղրշ.։ Արտասահման 12 ֆրանք կամ 5 րուպլի։ Խմբագրութեան կեդրոնն է Ղալաթիա, Նորատունկեան Խան, թիւ 13։

Հեռագիր Այսօրուան

(Աժանս օբ Քոնսդանթինոբըլ)

ԼՈՆՏՈՆ, 27.— Լորտ Քիչնէր կը հեռագրէ Եոհաննէսպուրկէն թէ Տէվէթ զօրավարը ամսոյն 24ին գրաւեր է Թուիֆոնթէյնի անգլիական բանակատեղը եւ թէ անգլիական կորուստները բաւական կարեւոր ըլլալու են։

ՎԱԼԲԱՐԱԶՕ.—Արժանթինի ու Չիլիի վէճը կարգադրուեցաւ, վասն զի Արժանթին ընդունեց Չիլիի առաջարկութիւնները։

ՍՈՖԻԱ.— Կացութիւնը տակաւին որոշ հանգամանք մը չստացաւ։ Դեռ յայտնի չէ թէ նախարարութիւնը պիտի շարունակէ՞ իր պաշտօնը եւ կամ թէ Սոպրանիէն պիտի լուծուի՞։ Աւելի հաւանական կը նկատուի որ նախարարութիւնը եւ Սոպրանիէն իրենց հիմնական վիճակին մէջ շարունակեն։ Այդ պարագային Գարաւէլովի նախարարութիւնը տուրքերու յաւելում մը պիտի գտնէ՝ ելմտական ծախքերը հոգալու համար։

ԲԱՐԻԶ.—Հանրապետութեան նախագահը ստորագրեց քանի մը զօրավարներու երկրորդ կարգի զօրավարութեան աստիճանին բարձրացնող հրամանագիրը։ Անոնց մէջ կայ Պոթոյեան զօրավարը որ Չին ղրկուած ֆրանսական զինուորներու երկրորդ հրամանատարն էր։ Կէյէն որ Պուրկոնիէ զօրավարը գործոն ծառայութեան կոչուեցաւ, վասն զի 1900ին վերջերը անգործ վիճակի կոչուած էր, Վանի մէջ ժէզուիթներու վարժարանի մը հանդէսին առեն, ճառ մը խօսելով Վանտէէնները օրինակ բերած ըլլալուն համար ինչ որ հակառակ նկատուած էր Ֆրանսայի վարչական գրութեան սկզբունքին։

ՊԵԼԿՐԱՏ.—Արքայական հրամանագիր մը կ'արտօնէ Սերպիոյ կրթական նախարարը Սկուբչինայի ներկայացնել ծրագիր մը՝ աւելի կատարելագործելու համար բարձրագոյն վարժարանը, զայն համալսարանի վերածելու համար։

ԼՈՆՏՈՆ.— Անգլիոյ Թագաւորը իր ներկայութեամբ ընդունեց Իթօ մարքիզը։

ՆԻՒ ԵՈՐՔ.—Մէքսիքայէն կը հեռագրեն թէ համամերիկեան համաժողովին պատուիրակները համաձայնութիւն մը գոյացուցեր են իրաւարարական ատեանի խնդրին համար։ Այդ համաձայնութեան հիմն կը կազմէ Լա Հէի պայմանագրութիւնը որ ընդունուեր է համաժողովին մէջ ներկայացուցիչ ունեցող բոլոր պետութեանց կողմէ։

(Աժանս Նասիոնալ)

ԼՈՆՏՈՆ, 27 դեկտ.—Բէքինէն կը հեռագրեն թէ Չինաց կայսրը՝ Թուանկ Սաւ հրամայեր է Բէքինի մէջ տաճար մը կանգնել Լի-Հունկ Ճանկի յիշատակին համար։

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ.—Ռուսիոյ արտաքին գործոց նախարար Լամստորֆ կոմսը եւ Բէդրսպուրկի իտալական դեսպանը, այսօր, առեւտրական դաշնագրութիւն մը ստորագրեցին՝ Ռուսիոյ եւ Իտալիոյ միջեւ։

—Նիքոլա Բ. կայսեր որոշմամբ ելեւմտութեան բարձրագոյն Խորհուրդին բարեկարգման ծրագիր մը պիտի ներկայացուի՝ ռուսական համալսարաններուն համար։

ՆԱԲՈԼԻ.—Նաբոլիի մէջ ու շրջակաները սաստիկ փոթորիկ մը ծագեցաւ։ Երկու հոգի մեռած եւ քանի մը հոգի վիրաւորուեցան։

ՍՈՖԻԱ.—Փոխառութեան ծրագրին մերժուելուն հետեւանք, պուլկար կառավարութիւնը ամբողջութեամբ պիտի վճարէ պուլկարական առնթին կտրօնը։ Վճարումը վաղուընէ՝ դեկտ. 28՝ սկսեալ պիտի կատարուի Բարիզի ու Լոնտոնի մէջ։

ԼՈՆՏՈՆ.—Պուէնոս Այրէսէն կը հեռագրեն թէ Չիլի վերստին երեւան հանեց Արժանթինի հետ իր վէճը։ Պուէնոս Այրէսի եւ Վալբարայզոյի մէջ տագնապալից ցոյցեր կատարուեցան։

ՔՈՊԷՆՀԱԿ.— Հարիւր հազար ստորագրութեամբ հանրագրութիւն մը մատուցուեցաւ Քրիստիան Թ. Թագաւորին, բողոքելով դանիական Անթիլեաններուն Մ. Նահանգներուն ծախուելուն դէմ։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սէրի Դ.	Օ. Ձ.	26	36 1/2
Ամէնէն բարձր գին	»	26	38
Ամէնէն վար գին	»	26	36
Րումէլիի երկաթ. գաղ.	Ֆր.	101	37
Ամէնէն բարձր գին	»	104	37
Ամէնէն վար գին	»	104	12

ԲԱՑՈՒՄ 15 Դեկտեմբեր

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սէրի Դ.	Ֆ. Կ.	27	—
Րումէլիի երկաթուղի	Ֆր.	104	75
[illegible]		—	—
Րէժի		18	—
Օսմ. Պանքա		—	—
[illegible]		0	10
Սոս. ՕԹ. Տանէօ է Վալէօս		0	12
Օսմ. Ապահ. Ընկ.		3	70
Թրամուէյ բաժնեթ.		5	55
» ծախսեան		2	40
» պարգամ.		470	—
Քարթի Կ. Պոլսոյ		465	—
[illegible]		98	—

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն ամիս	Ղրշ.	110	10
» » » չէք	»	111	10
Բարիզ » »	Ֆր.	23	81
» » » չէք	»	23	81
Պէռլին տեսակն չէք	Մարք	18	57
Վիեննա չէք	Քրոն.	24	—

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

[illegible]	Ղրշ.	87	36
Անգլիական ոսկի	»	110	08
Ռուս. իմպէրիալ	»	90	20
Ֆիորին	»	52	08
Մէճիտիէ արծաթ	»	108	03
Պէշլիք	»	94	20
Ռուսական Ցղթադրամ	Օ. Ձ.	8	61

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 27 Դեկտեմբեր

Անգլիական Քոնսոլիտէ		94	18
Օսմանեան Ռանթ սէրի Բ.		49	75
Օսմանեան Ռանթ սէրի Գ. բաց		24	37
Օսմանեան Ռանթ սէրի Գ. գոց.		24	37
Օսմանեան Պանքա		11	12
Ռուսական 1890		101	50
Հելլենական 5 %		39	—
» Մոնոփոլ		42	—
Պուլկարական 1888		84	—
Եգիպտէն իւնիֆիէ		106	50
[illegible]		104	—
Փորթուկալ		4	—
[illegible]		13	—
[illegible]		25	365

ԲԱՐԻԶ. 27 Դեկտեմբեր

Ֆրանս. Ռանթ 3 %		100	27
» » 3 1/2 %		101	47
Օսմ. Քոնս. սէրի Դ.) բաց.	Ղրշ.	24	82
) գոց.	»	24	85
» » » Բ.	»	50	30
» » » Գ.	»	27	05
Օսմ. Կայս. Պանքա	Ֆր.	526	—
[illegible]	»	455	—
Րումէլիի երկաթուղի	»	105	—
[illegible]	»	524	—
Օսմ. Րէժի	»	309	—
Բրեզիլեան Թիւրք 4 %		499	—
Քրէտի Լիոնէ		1604	—
Իտալական Ռանթ	»	101	20
Սպանիական արտաքին	»	76	15
Փորթուկալ	»	99	50
[illegible]	»	25	160
[illegible]	»	3	—

ՎԻԵՆՆԱ, 27 Դեկտեմբեր

[illegible]	»	339	5
[illegible]	»	700	50
Օ. Վ. [illegible]		387	—

ՊԵՐԼԻՆ, 27 Դեկտեմբեր

Թուրքիա	»	218	30
Րումէլիի երկաթուղի	»	201	70
[illegible]	»	97	60
[illegible] Լոնտոնի վրայ 3 ամս.	»	20	240

Տր. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ
396, Մեծ փողոց Բերա, 396
Տեսնել 4րդ երեսը
Պոլսոյ կողմը մասնաճիւղ չունինք

ՃԷՅԼԱՆ
ՊԱՏՐԱՍՏ ՀԱԳՈՒՍՏԻ ՄԵԾ ՎԱՃԱՌ.
ՎԱՍԵԼԻՈՆՉ, ԱՃԱՆ, ԴԻՄԱՑԿՈՒՆ

Սուլթան Համամի նոր բացուած հրապարակին վրայ Փինճի խանին դուռը, թիւ 2

Ճէյլան անուն վաճառատան մէջ միշտ պատրաստ կը գտնուին, նուրբ, դիմացկուն, ընտիր եւ ամէն եղանակի նորաձեւութեան ու ճաշակի յարմար հագուստներ, ամէն հասակի անձանց, կանանց եւ տղոց համար։

ՃԷՅԼԱՆԻ հիմնադիրը փափաքելով որ յաճախորդներն ալ օգտուին քաղեն իր երկար տարիներու փորձառութենէն, այն աստիճան աժան եւ դիւրամատչելի գիներ նշանակած է հագուստներուն որ տեղական ու եւրոպական վաճառատուններէն եւ ոչ մէկը կրնայ մրցիլ իրեն հետ։

Այս անգամ իր յաճախորդաց նոր ծառայութիւն մը եւս ըրած է։

Այս ճշմարտութիւնը մէկ այցելութեամբ պիտի հաստատեն Պատ. յաճախորդները։

Ցանկացողներուն կը պատրաստուին Նախատիպի վրայ ըստ չափոյ հագուստներ

ՍԱԿԱՐԿՈՒԹԻՒՆ ՉԿԱՅ

ԹԻՒՐ 2 ԴԱՀՃԵԱՆ   786

Կիրակի օրերը նաեւ բաց է

ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏՔԻ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

ԱԶԴ.—Հանր. Պարտքի Վարչական Խորհուրդը կը ծանուցանէ 4% Բիւքբիւէն պարտաթուղթի տէրերուն թէ 1890 ապրիլ 15)27 թուական Կայս. Իրատէին 1ին յօդուածին համաձայն, իրենց պայմանաժամը լրացած թուականէն մինչեւ 6 տարի չգանձուած բոլոր կտրօնները ջնջուած պիտի համարուին։ Հետեւաբար, յիշեալ պարտաթուղթերուն թիւ 11 կտրօնները, որոնց պայմանաժամը 1896 մարտ 1)13ին լրացած են, եթէ մինչեւ 1902 փետր. 28)13 մարտ չգանձուին, Հանր. Պարտքի Վարչութեան կողմէն վճարուած պիտի համարուին։

* * *

Հանր. Պարտքի վարչական Խորհուրդը կը ծանուցանէ Օսմ. փոփոխեալ պարտքի պարտաթուղթ ունեցողներուն թէ՝ 1881 դեկտ. 8)20ին հրատարակուած Կայս. Իրատէին 5րդ. յօդուածին համաձայն, իրենց պայմանաժամը լրացած թուականէն մինչեւ 6 տարի չգանձուած բոլոր կտրօնները ջնջուած պիտի համարուին։ Հետեւաբար, յիշեալ պարտաթուղթերուն թիւ 25 կտրօնները, որոնց պայմանաժամը աւարտած է 1896 մարտ 1)13ին, եթէ մինչեւ 1902 փետր. 28)13 մարտ չգանձուին, Հանր. Պարտքի Վարչութեան կողմէ վճարուած պիտի համարուին։

Կ. Պոլիս, 5)18 1901   5—13

ԸՆԴՀ. ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

ՍԱԳԶԻ ՔԷՕՍԷԼԷ

Յովհաննէս էֆ. Աբրահամեան որ 12 տարիէ ի վեր Սագզի մէջ առեւտրական գործով զբաղած է, պահելով հանդերձ իր ամէն տեսակ ապրանաց ներածման ու արտածման առեւտրական վիճակը, Պատիւ ունի արգոյ հասարակութեան ծանուցանելու որ իր 12 տարուան աշխատութեամբ քէօսէլէի մասին ստացած հմտութեանը շնորհիւ բաղձալով չհագրգռել իր հեռաւոր արհեստակիցները. ընծայելով անոնց չահաստան մը, բազմապատկած է Քէօսէլէի ճիւղին գործունէութեան իր կորովը, ստանձնելով անթերի ու անհապաղ կատարել այն յանձնարարութիւնները որ պիտի ըլլան, ուղղակի ծովեզերեայ ցամաքային ու արտասահմանի ամէնահեռու վայրերէն, դիւրամատչելի գիներով։

Սագզի հրապարակին վրայ քէօսէլէի վաճառականական տեսակէտով, որ Եւրոպայէ վերջ առաջին ըլլալու համբաւը կը վայելէ, իր ունեցած 12 ամեայ փորձառութեամբը. իրեն յուսալ կուտան թէ, իր հետ գործողները ամէն նկատմամբ իրմէ գոհ պիտի մնան, ունենալով միշտ սակաւ գիներով ընտիր եւ առաջնակարգ ամէն տեսակ քէօսէլէներ։ Միակ պայմանը յանձնարարութեամբ մը յարգոյ արհեստակիցներ յուսով եմ թէ պիտի ողջունեն կատարելութիւնը սոյն ձեռնարկիս։

Գնոց եւ մանրամասնութեանց մասին թղթակցութիւնները պէտք է ուղղել առ.

Ghio   H. Aprahamian
(Turquie)   977   13—15

ԱՊԱՐԻԿ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

Կահաւորման յատուկ ամեն տեսակ ապրանաց

Ղալաթիա, Քիւնէյլին բովը Մէրթէքեանի փողոց Իզզէթ Բաշա խանի կից, Թիւ 16

Նոր հաստատուած սոյն մեթերանոցներուն մէջ կը գտնուին անգլիական գորգեր, սեղանի եւ Թաւշեայ գորգեր, «Քէչէ»ներ, «Թիւլ» վարագոյրներ, սփռոցներ, քաթիֆէներ, գետինի մուշամբաներ եւ զանազան տեսակներով ճոխ կերպասներ, մահճակալներ, աթոռներ ու հայելիներ։ Կը վաճառէ յարգոյ հասարակութեան շատ դիւրամատչելի պայմաններով։

ԱՄՍԱԿԱՆ ՎՃԱՐՄՈՒՆՔՈՎ
635   ՎԵՐՋՆԱԿԱՆ ԳԻՆ

ՄՈՒԶՈՒԱԼ ԼԱՅՖ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ. ՆԻՒ-ԵՈՐՔԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1843ին

Պահեստի գումար ՄԷԿ ՄԻԼԻԱՌ 687 ՄԻԼԻՈՆ Ֆրանք

Ապահովագրական ամէն կարելի դրութիւններ կը գործադրէ. խառն ապահովագրութիւն, ամբողջ կեանք, զաւակաց դրամագլուխ, ցմահ եկամուտ, եւայլն

Մուչուալ Լայֆի սակագինը և ապահովագրութեան զանազան դրութիւնները չուսումնասիրած մի ապահովագրուիք.—Առատաձեռն պայմաններ, վճարմանց դիւրութիւնք: Տեղեկութեանց համար դիմել առ Պ. Ֆ. ՀԷՌ, ընդհանուր գործակալ, Խնաէէթ խան, Վօյվօտա փողոց, Ղալաթիա, Կ. Պոլիս: 579

BULGARIA

ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ

ՊՈՒԼԿԱՐԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԱՌԱՆՁՆԱՇՆՈՐՀԵԱԼ ԱՌԱՋԻՆ ԸՆԿ.

Հաստատուած Ռուսճուք

Դրամագլուխ եւ պահեստի գումար՝ 6,000,000 Ֆրանք

Ապահովագրութիւն կարասիներու, կալուածներու, ապրանքներու եայլն, Կ. Պոլսոյ և գաւառներուն մէջ, ազատ պայմաններով և նպաստաւոր սակագիններով:

Մասնաւոր ապահովագրութիւն ջաղացպաններու և ճարտարագործներու համար:

Կեանքի և տղոց համար դրամագլուխ պատրաստելու ապահովագրութիւն:

Վնասուց անմիջական ու առատաձեռն հատուցում:

Ընդհանուր գործակալութիւն, Կ. Պոլիս, Վօյվօտա փողոց, Գալֆաեան խան:

Լիազօր վարիչ Ընդհ. Գործակալ
Տ. Ս. ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ Ժ. Պ. ՔԱԶԱՐԷԹԹՕ
Ընկերութեան դրամատունը Գրէտի Լիօնէ

HUILE DE HOGG

ՄՈՐՈՒԻ ՁԿԱՆ ԻՒՂ

Յայտնի է թէ մորուի ձկան իւղի գործածութիւնը, մանաւանդ ձմեռը ո՛րքան օգտակար ու յանձնարարուած է փափկակազմ անձերու (էրիկ մարդ, կին ու տղայ) անարիւնութենէ և կուրծքի հիւանդութիւններէ տառապողներու: Բայց անոր փրկարար արդիւնքները ձեռք բերելու համար, պէտք է որ այդ իւղը զուտ ու թարմ կարգի ըլլայ: Հետեւաբար պէտք է զգուշանալ կեղծիքէն ու ստորին տեսակներէն, որոնք հրապարակին վրայ կը ծախուին, և որոնց գործածութիւնը աւելի վնասակար է քան օգտակար:

Պ. Հօկ Թէր-Նէօվի մէջ ձկնարաններ ունի, ուր մորուի ձկան իւղը մեծ խնամքով կը հանուի: Այս իւղը, անզուգական անաղարտութեամբ, եռանկիւնաձեւ շիշերու մէջ դրուած է, որ ամենուն ծանօթ է արդէն և Բարիզի Իւնիօն տէ Ֆապրիքան ընկերութեան կողմէ երաշխաւորութեան դրոշմով մը կնքուած է: Բոլոր նշանաւոր բժիշկները կէս դարէ ի վեր հիւանդներուն այս ձկան իւղը կը յանձնարարեն: Կեղծիքէն և նմանութիւններէն զգուշանալ: Հօկի մորուի ձկան իւղը կը ծախուի դեղագործներու և դեղավաճառներու քով: Միակ տէրն է Թ. Բ. Հօկ, 2 Թիւ, Քասթիլիօն Բարիզ:

ԹԸ ԿՐԷՇԱՄ

ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ. Ի ԼՈՆՏՈՆ

Ընկերութեան դրամագլուխը 31 դեկտ. 1898ին

162, 924, 140 ֆրանք

Տարեկան եկամուտ, ապահովագրութիւններ և շահ՝ 31 դեկտեմբեր 1898ին

29, 765, 473 ֆրանք

Ընկերութեան հաստատութեան թուականէն՝ այսինքն 1848էն ի վեր, ապահովագրեալներու եղած վճարումներ, կենսաթոշակ, եւլն.

362, 858, 507 ֆրանք

1898 տարւոյն մէջ ընկերութիւնը 6619 պոլիսներ տուած է որոնք 58,680,000 քուռուշի դրամագլուխ մը կը ներկայացնեն:

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել ընդհանուր գործակալներուն՝ Պ. Պ. ԷՏՈՒԱՐՍ ԵՒ ՈՐԴԻ, Պոլիս, Մէյտանճըգ փողոց, Ալլէմէն խան:

Միջնորդներուն լաւ վարձատրութիւն պիտի ըլլայ:

Փոխ-գործակալութիւն, Ղալաթիա, Մէյմէնէթլի խան:

[illegible]

[illegible]

[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	3000	[illegible]	3500
[illegible]	3000	[illegible]	3492
[illegible]	3000	[illegible]	2250
[illegible]	3000	[illegible]	2250
[illegible]	3000	[illegible]	2030
[illegible]	3000	[illegible]	1800
[illegible]	2500	[illegible]	1500

Դիմել առ [illegible] և Ընկ.

[illegible] խան

[illegible] և Ընկ.

194 21, [illegible]

Meubles
Etoffes
Literie
Tapisserie
Glaces
Articles de Luxe
etc.

ՄԵԾԱՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ԿԱՐԱՍԻՆԵՐՈՒ

ԺՈՐԺ ԲՍԱԼԹԻԻ

ԳՈՐԾԱՐԱՆ ԿԱՐԱՍԻՆԵՐՈՒ ԵՒ ԿԱՀԱԳՈՐԾՈՒԹԵԱՆ

Բերա, Գապրիստան փողոց, քաղաքապետութեան շէնքին դիմաց

ՎԱՃԱՌՈՒՄ

Ննջասենեակներու, սրահներու, ճաշասրահներու յատուկ կարասեաց: Ամերիկեան կարասիներ: Իտալիոյ միացեալ գործարաններու կարասիներու մթերանոց (գործարանի գնով վաճառում): Ամբողջական կահաւորում տուներու, պաղոկներու, գրասենեակներու, եայլն:

744 ԱՆՄՐՑԵԼԻ ԳԻՆ 28—52

ՆԻՈՒ—ՀՈՄ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԱՇԽԱՐՀԱԾԱՆՕԹ ԿԱՐԻ ՄԵՔԵՆԱՆ

Բարիզի 1900ի արուեստահանդէսին ու 1894ի Անվէրսի արուեստահանդէսին մէջ անմրցելի յաջողութիւն մը գտած են ամերիկեան Նիու-Հոմ կարի մեքենաները. որոնք թեթեւ, տոկուն ու արագ ըլլալնուն, ամէն տան համար անհրաժեշտ են: Նաեւ կը ծախուին ընտանիքներու և արհեստանոցներու համար պէտք եղած գուլպայի և ֆանէլայի ձեռքով ու ոտքով մեքենաներ: Դասերը ու նորոգութիւնները ձրի են: Թէ՛ կանխիկ և թէ ապառիկ վաճառումներ կը կատարուին, մասնակի վճարումներով:

Թուրքիոյ համար միակ ներկայացուցիչ ԱՄԱՏԷՕ ՍԱԼՎԱԹՕՐ

ԸՆԴՀ. ՄԹԵՐԱՆՈՑ.—Պոլիս, Պահճէգափու, Համիտիյէ ճատտէսի Թիւ 7

ՄԱՍՆԱՃԻՒՂ.—Իզմիտ, Ռոտոսթօ, Աֆիօն-Գարահիսար, Սիլիվրի եւլն. 575

Le PHENIX AUTRICHIEN

ՖԷՆԻՔՍ ՕԹՐԻՇԻԷՆ

Հիմնուած 1860ին Վիէննայի մէջ

ԿԱՅՍ. ԱՌԱՆՁՆԱՇՆՈՐՀԵԱԼ ԸՆԴՀ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԿԵԱՆՔԻ ՃԻՒՂ	ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ
Դրամագլուխ եւ պահեստի գումար	Դրամագլուխ եւ պահեստի գումար,
Մինչեւ 1898 դեկտ. 31, 31,008,000 Ֆր.	Մինչեւ 1898 դեկտ. 31, 17,000,000 Ֆր.

Սոյն Ընկերութիւնը լաւագոյն պայմաններով կ'ապահովագրէ ամէն տեսակ շէնք, կարասիք ու ապրանք նաեւ անձեր, թէ Պոլսոյ և թէ գաւառներուն մէջ: Ընկերութեան դրամատունն է Գրէտի Լիօնէ: Գրասենեակ, Պոլիս, Հաճօբուլօ խան, Թիւ 53—56:

Լիազօր Ներկայացուցիչ
Գ. ՖԷՐԱՏԵԱՆ

745

ԼԱՒԱԳՈՅՆ ՄԱՔՐՈՂԱԿԱՆԸ

HUNYADI JANOS

Անմիջական, ապահով եւ դիւրին կերպով կ'ազդէ

Տիեզերահռչակ համբաւ

ԶԳՈՒՇԱՆԱԼ ԿԵՂԾԻՔԷՆ

Պահանջելու է հետեւեալ անունը պարունակող պիտակով շիշեր

ANDREAS SAXLEHNER

Կը ծախուի գլխաւոր դեղավաճառներուն և դեղագործներուն քով: 387

ԴԺՈՒԱՐԱՇՆՉՈՒԹԻՒՆՆ ՈՒ ԿՈՒՐԾՔԻ ԻՋՈՒՄՔԸ

Եթէ չդարմանուին, վտանգաւոր են, մինչեւ իսկ խեղդամահ կը պատճառեն: Կանոնաւոր շնչառութիւն չընողը, ծանր բեռան մը տակ կը ճնշուի, շնչափողերը կը խծլտան, և կուրծքը չի կրնար հանգիստ ընել: Դարմանին համար բժիշկներ մտահոգ էին և գիտութիւնը գտաւ ԷՍՊԻՔԻ ՍԻԿԱՌԷԹՆ ու ՓՈՇԻՆ, որք հիմնապէս կը բուժեն, կուրծքի իջուածքը, հազն և շնչառական հիւանդութիւնները: Բժիշկներ կը յանձնարարեն այս դեղը: Բարիզի և եւրոպական ուրիշ հիւանդանոցներու մէջ միմիայն ԷՍՊԻՔ կը գործածեն այս հիւանդութեանց համար: Կը ծախուի Բարիզ Սէն Լազար փողոց Թիւ 20 և մայրաքաղաքիս ու գաւառներու դեղարաններուն մէջ: 497

ՔՈՒՆԱՐՏ CUNARD

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑ

[illegible]

[illegible]

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Իվէրնիա	13900	Սիլվանիա	5598
Սաքսոնիա	13900	[illegible]	4341
Լուքանիա	12952	[illegible]	3229
Քամբանիա	12950	[illegible]	2945
[illegible]	8845	[illegible]	2888
[illegible]	8128	[illegible]	3934
[illegible]	8130	[illegible]	3553
[illegible]	7392	[illegible]	3181
[illegible]	7269	[illegible]	161

[illegible] շոգենաւը, նաւապետ [illegible], ընդհանուր վաճառքով Լիվըրփուլէն հոս հասաւ:

Դիմել առ [illegible]
Joly et Senger
[illegible] խան, Թիւ 6, 7, 8, [illegible] 286

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852

[illegible] ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ և ՈՐԴԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ

396 ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱ 396

(Եաճէնի գարեջրատան վրայի յարկը, Նիւզ Զէյթունեանց դէմը)

[illegible] մէկ անգամէն կը [illegible] ցաւով [illegible] եւ բուժուած [illegible]

[illegible]

[illegible]

Տնօրէն—[illegible] 11 157

NEVRALGIES Անգար, Ստամոքսի կծկում, Անարիւնութիւն և բոլոր ջղային հիւանդութիւնները մէկ ժամուան մէջ կը բուժուին շնորհիւ Տօքթէօր CRONIERի
ՀԱԿԱՋՂԱՑԱՒԱՅԻՆ ԴԵՂԱՀԱՏՆԵՐՈՒՆ
Տուփը 3 ֆրանք, ճամբու ծախք չառնուիր Paris, դեղարան Robriquet, Monnaie փողոց Թիւ 23: Կը ծախուի նաև բոլոր դեղարաններու մէջ:

Ոսկի չքադրամ 1900ի Բարիզի Միջազգային Արուեստահանդէսին: Մթերանոց Մէզիէի և Ընկ.:

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

[illegible]

[illegible]

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
[illegible]	1059	[illegible]	1497	[illegible]	1011	[illegible]	724	[illegible]	124
[illegible]	2807	[illegible]	2906	[illegible]	1695	[illegible]	2273	[illegible]	1118
[illegible]	1561	[illegible]	895	[illegible]	775	[illegible]	2709	[illegible]	1725
[illegible]	2377	[illegible]	4311	[illegible]	1597	[illegible]	3557	[illegible]	1153
[illegible]	1332	[illegible]	587	[illegible]	2736	[illegible]	1057	[illegible]	1709
[illegible]	1364	[illegible]	2332	[illegible]	2605	[illegible]	1722	[illegible]	1323
[illegible]	1378	[illegible]	1712	[illegible]	595	[illegible]	2413	[illegible]	1568
[illegible]	841	[illegible]	504	[illegible]	1284	[illegible]	1983	[illegible]	2327
[illegible]	4431	[illegible]	2464	[illegible]	5540	[illegible]	4199	[illegible]	1676
[illegible]	1677	[illegible]	1580	[illegible]	1079	[illegible]	4080	[illegible]	487
[illegible]	1387	[illegible]	1541	[illegible]	1053	[illegible]	1585	[illegible]	3412
[illegible]	1344	[illegible]	954	[illegible]	1307	[illegible]	1887	[illegible]	1914
[illegible]	1024	[illegible]	1238	[illegible]	1700	[illegible]	511	[illegible]	1239
[illegible]	2729	[illegible]	869	[illegible]	1052	[illegible]	2289	[illegible]	2336
[illegible]	1834	[illegible]	4532	[illegible]	2279	[illegible]	1585	[illegible]	1350
[illegible]	2627	[illegible]	3060	[illegible]	1568	[illegible]	1818	[illegible]	1306
[illegible]	4235	[illegible]	1242	[illegible]	2191	[illegible]	1789		

Լorէնցօ շոգենաւը, նաւապետ Ուինկ, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս կը սպասուի ամսոյս 29ին:

Դիմել առ գործակալս [illegible]

[illegible] 777

կաթիլներու մէջ ամփոփուած

ՊՐԱՎԷԻ ԵՐԿԱԹԸ

FER BRAVAIS

Ամենէն ազդեցիկ դեղն է

Անարիւնութիւնը, դեղնութիւնն ու տկարութիւնը բուժելու: Ոչ անախորժ համ ունի եւ ոչ ալ հոտ. աշխարհի բոլոր բժիշկները կը յանձնարարեն Ֆէր Պրավէն:

Պնդութիւն չի տար: Ակռաները չի սեւցըներ: Կարճ ժամանակի մէջ կուտայ Առողջութիւն, կայտառութիւն, Ոյժ եւ Գեղեցկութիւն: Կեղծիքէն զգուշանալ: Կը ծախուի թէ կաթիլ եւ թէ դեղահատի ձեւով ամէն դեղարաններու, մթերանոցներու մէջ:

Մթերանոց, Թիւ 130, Լաֆաէէթ փողոց, Բարիզ

COMP [illegible] RUSSE

NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

[illegible]

18 31 [illegible]
19 1 [illegible]
20/2 [illegible]
20/2 [illegible]
21/3 [illegible]

[illegible]

Ն. ՓԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

[illegible]

» 31ին Միեկրէկի, Մարսիլիայէն:

[illegible]

Յունվ. 1ին Միեկրէկի, Սամսոն, Տրապիզոն և Պաթում:

[illegible] 175 ֆրանք. [illegible] 516 Ք. [illegible]

[illegible]

ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ ՕՍՄ. ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

Երթեւեկութիւն կառախումբերու 1901 Նոյեմբեր 1 (Ն. Տ.) ուրբաթ օրէն սկսեալ

ԷՍԿԻ-ՇԷՀԻՐ ԳՈՆԻԱՅԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ Կառ. Թ. 224 խառն Առտու ժ.	վ.	ԿԱՅԱՐԱՆ	ԴԱՐՁ Կառ. Թ. 223 խառն Իրկն. ժ.	վ.
12	—	մկն. Էսկի-Շէհիր ժմն.	3	—
12	42	» Կէօքճէ Քըըք »	2	20
1	39	» Սապոնճը Բունար »	1	38
2	33	» Ալայունտ »	12	42
3	15	» Չէքիրլէր »	11	53
4	10	» Տէօյէր »	11	5
4	39	» Իհսանիյէ »	10	20
5	3	» Համամ »	9	53
5	14	» Կազլիկէօլ Համամ »	9	44
6	1	» Աֆիոն Գարա Հիսար »	9	13
6	41	» Պէօյիւք Չօպանլար »	8	20
7	36	» Չայ »	7	33
8	21	» Իսհագլու »	6	40
8	45	» Եասսըան »	6	15
9	16	» Աք Շէհիր »	5	53
9	48	» Ազարի Քէօյ »	5	13
10	30	» Զավուշճը Քէօյ »	4	35
11	8	» Իլկին »	4	3
11	55	» Գատըն-Խանը »	3	9
12	50	» Սէրայ-Ինի »	2	27
1	22	» Մէյտան »	1	47
2	22	» Բունար-Պաշը »	12	42
3	—	ժմն. Գոնիա մկն.	12	—
Իրկն.			առտ.	

ԷՍԿԻ ՇԷՀԻՐԷՆ ԷՆԿԻՒՐԻՒԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ Կառ. Թ. 122 խառն Առտու ժ.	վ.	ԿԱՅԱՐԱՆ	ԴԱՐՁ Կառ. Թ. 121 խառն Իրկն. ժ.	վ.
1	—	մկն. Էսկի Շէհիր ժմն.	11	—
1	44	» Աք Պունար »	10	18
2	24	» Ալփու Քէօյ »	9	46
3	4	» Պէյլիք Ախուր »	8	58
4	9	» Սարիքէօյ »	8	1
4	58	» Պիչէր »	7	4
5	35	» Սաքիլէր »	6	27
6	9	» Պէյլիք Քէօփրիւ »	6	—
7	3	» Բօլաթլը »	5	16
8	21	» Մալը Քէօյ »	3	49
9	15	» Սէնճան Քէօյ »	2	47
10	—	ժմն. Էնկիւրիւ մկն.	2	—
Իրկն.			առտ.	

ՀԱՄԻՏԻԷ—ԱՏԱ-ԲԱԶԱՐ

ԵՐԹ Կառախումբ Թ. 422 խառն Իրիկ. ժ.	վ.	Թ. 424 խառն Իրիկ ժ.	վ.	ԿԱՅԱՐԱՆ	ԴԱՐՁ Կառախումբ Թ. 421 խառն Առտու ժ.	վ.	Թ. 423 խառն Իրիկ. ժ.	վ.
6	30	8	—	մկն. Համիտիէ ժմն.	6	—	7	30
6	48	8	18	ժմն. Ատա-Բազար մկն.	5	42	7	12

ԱԼԱԵՈՒՆՏԷՆ ՔԷՕԹԱՀԵԱ

ԵՐԹ Կառախումբ Թ. 322 խառն Առտու ժ.	վ.	Թ. 324 խառն Իրկն. ժ.	վ.	ԿԱՅԱՐԱՆ	ԴԱՐՁ Կառախումբ Թ. 321 խառն Առտու ժ.	վ.	Թ. 323 խառն Իրկն. ժ.	վ.
2	35	12	45	մկն. Ալայունտ ժմն.	2	—	12	5
2	55	1	5	ժմն. Քէօթահեա մկն.	1	40	11	45